

2021 წელი  
პერიოდი

## თერჯოლის მუნიციპალიტეტი

ორგანიზაცია

პროგრამული კოდი

დავით ჯაფარიძე  
მთავარი აკადემიკოსი  
შემსრულებელი

ხელმოწერა

მანუჩარ ხოჭოლაძე  
მუნიციპალიტეტის მერის  
პირველი მოადგილე მერის  
მოვალეობის შემსრულებელი

ხელმოწერა



დანართი N1

1	ანგარიშვალდებულებული ერთეული (ცვლილებები წინა საანგარიშგებო პერიოდთან მიმართებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში)	თვითმმართველი ერთეული თერჯოლის მუნიციპალიტეტი
2	ანგარიშვალდებულებული ერთეულის საკონტაქტო ინფორმაცია (მისამართი, ტელეფონი, ელ.ფოსტა)	თერჯოლა რუსთაველის ქუჩა N109 ტელ 599 589707 terjolafin@yahoo.com
3	საიდენტიფიკაციო ნომერი (ცვლილებები წინა საანგარიშგებო პერიოდთან მიმართებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში)	231946623
	ორგანიზაციული ფორმა	მხარჯავი დაწესებულება
	დაფინანსების წყარო	მუნიციპალური ბიუჯეტი და საკუთარი
6	ანგარიშგების ტიპი	კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
7	ანგარიშგების პერიოდულობა	წლიური
8	ანგარიშგების თარიღი და პერიოდი	31.12.2021წ. 01.01.2021 - 31.12.2021
9	ერთეულების მომცველობა (კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შემთხვევაში)	1. ა(ა)იპ თერჯოლის სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი 231 948 863 2. ა(ა)იპ თერჯოლის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მუნიციპალური ცენტრი 231 954 221 3. ა(ა)იპ თერჯოლის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის მუნიციპალური სამსახური 431 945 274 4. ა(ა)იპ თერჯოლის სახელოვნებო განათლების, კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი 231 949 381 5. ა(ა)იპ თერჯოლის მოსწავლე ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის, მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი 231 949 407 6. ა(ა)იპ თერჯოლის სპორტული სკოლა და სპორტულ-გამაჯანსაღებელი მუნიციპალური ცენტრი 439 948 039 7. თერჯოლის მუნიციპალიტეტი 231946623
10	ძირითადი საქმიანობების ჩამონათვალი	მუნიციპალიტეტი უფლებამოსილებას ანხორციელებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად: ა) იღებს/გამოსცემს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს; ბ) შეიმუშავებს, ამტკიცებს და ახორციელებს შესაბამის პროგრამებს, სტრატეგიებს, სამოქმედო გეგმებსა და პროექტებს; გ) იძენს და ქმნის მუნიციპალიტეტის საკუთრებას; დ) ფლობს და განკარგავს საკუთრებაში არსებულ ქონებას. ე) აფუძნებს და მართავს კერძო სამართლის იურიდიულ პირებს; ვ) ახორციელებს შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მშენებლობას, მოვლა-პატრონობას, რეაბილიტაციას, რეკონსტრუქციასა და განვითარებას;
11	საანგარიშგებო ვალუტა	ლარი
12	დამრგვალების დონე	ერთეული

13	ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე და წარდგენაზე პასუხისმგებელი პირ(ებ)ის შესახებ საკონტაქტო ინფორმაცია (მისამართი, ტელეფონი, ელ.ფოსტა)	თერჯოლის მუნიციპალიტეტის საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახური ტელ 599 589707 terjolafin@yahoo.com
----	--	--

ხელმოწერა

ბუღალტერი:



შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა  
უფლებამოსილი პირ(ებ)ი (ასეთის  
არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:



**ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება**

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა*	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
აქტივები				
<b>მოკლევადიანი აქტივები</b>				
001	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	S2	1 684 115	1 566 562
002	მიმდინარე ინვესტიციები	S2a	-	-
003	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები	S2a	43 257	-
004	მატერიალური მარაგები	S3	830 478	983 400
005	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები	S4	84 431	10 000
006	<b>სულ მოკლევადიანი აქტივები</b>		<b>2 642 281</b>	<b>2 559 962</b>
<b>გრძელვადიანი აქტივები</b>				
007	გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები	S5	-	-
008	ძირითადი აქტივები	S6	66 760 964	59 260 118
009	საინვესტიციო ქონება	S7	-	-
010	არამატერიალური აქტივები	S8	-	-
011	შელავათიანი მომსახურების აქტივები	S9	-	-
012	ფინანსური იჯარით მიღებული აქტივები	S10	-	-
013	სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივები	S11	363 948	3 084 167
014	<b>სულ გრძელვადიანი აქტივები</b>		<b>67 124 912</b>	<b>62 344 285</b>
015	<b>სულ აქტივები</b>		<b>69 767 193</b>	<b>64 904 247</b>
<b>ვალდებულებები</b>				
<b>მოკლევადიანი ვალდებულებები</b>				
016	მოკლევადიანი ვალდებულებები ფასიანი ქალაქდებით	S12	-	-
017	მოკლევადიანი ნასესხები თანხები	S12	58 008	58 008
018	მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა	S13a	56 709	2 600
019	გადასახდელი პროცენტი	S13a	-	-
020	მიმდინარე ანარიცხები	S13b	-	-
021	სხვა მოკლევადიანი ვალდებულებები	S13a	-	-
022	ვალდებულებები დეპოზიტებით	S13a	2 454	2 163
023	ვალდებულებები აქციებით და სხვა კაპიტალით	S13a	-	-
024	<b>სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები</b>		<b>117 171</b>	<b>62 771</b>
<b>გრძელვადიანი ვალდებულებები</b>				
025	გრძელვადიანი ვალდებულებები ფასიანი ქალაქდებით	S12	-	-
026	გრძელვადიანი ნასესხები თანხები	S12	203 032	261 040
027	გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები ფინანსური იჯარით	S10	-	-
028	შელავათიანი მომსახურების შეთანხმებებით განსაზღვრული გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები	S9	-	-
029	გრძელვადიანი ანარიცხები	S13b	-	-
030	გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები	S13a	430 890	441 488
031	<b>სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები</b>		<b>633 922</b>	<b>702 528</b>
032	<b>სულ ვალდებულებები</b>		<b>751 093</b>	<b>765 299</b>
<b>წმინდა აქტივები/კაპიტალი</b>				
033	კაპიტალში შენატანები		-	-
034	გაუნაწილებელი ნაშეტი/დეფიციტი		69 016 100	64 138 948
035	<b>სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი</b>		<b>69 016 100</b>	<b>64 138 948</b>
036	<b>სულ ვალდებულებები და წმინდა აქტივები/კაპიტალი</b>		<b>69 767 193</b>	<b>64 904 247</b>

ხელმოწერა

ბუღალტერი:

შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი პირ(ებ)ი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:





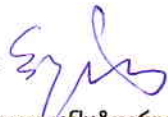

ფინანსური შედეგების ანგარიშგება						
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა*	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
			საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	სულ
<b>შემოსავლები</b>						
001	საგადასახადო შემოსავლები	S14 ა	11857983	0	11857983	9593930
002	სოციალური შენატანები	'S14'!A1	0	0	0	0
003	შემოსავლები სანქციებით, ჯარიმებით და საურაფრით	S14 გ	118177	0	118177	168339
004	შემოსავლები გრანტებით	S14 ბ	8218563	0	8218563	13900294
005	შემოსავლები გარე ტრანსფერებით, რომლებიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული	S14 გ	94125	24098	118223	151116
006	შემოსავლები შიდა ტრანსფერებით	S14 გ	0	0	0	0
007	შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან გარდა პროცენტისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლებისა	S15ა	493371	113945	607316	429762
008	გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული მოგება	S15ბ S17ა**	390546	0	390546	193476
009	საპროცენტო შემოსავლები	S15ა	133616	0	133616	153753
010	საეჭვო (უიმედო) მოთხოვნების/გაუფასურების/ღირებულების შემცირების უკუგატარებით შემოსავლები	S16	0	0	0	0
011	სხვადასხვა შემოსავლები	S18	0	0	0	0
012	<b>სულ შემოსავლები</b>		<b>21306381</b>	<b>138043</b>	<b>21444424</b>	<b>14996740</b>
<b>ხარჯები</b>						
013	შრომის ანაზღაურება	S17ა	6132248	109456	6241704	5725963
014	საქონელი და მომსახურება	S17ა	5665722	41649	5707371	3300838
015	გრანტები, გარე ტრანსფერები, სხვა ხარჯები და სუბსიდიები	S17ა S17ბ S17გ	666527	0	666527	6088015
016	შიდა ტრანსფერებით ხარჯები	S17ა	0	0	0	0
017	ცვეთა და ამორტიზაცია	S17ა	2902229	0	2902229	2112310
018	სოციალური დახმარება/უზრუნველყოფა	S17ა	1019442	0	1019442	1041614
019	გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული ზარალი	S15ბ S17ა**	0	0	0	0
020	საპროცენტო ხარჯები (ფინანსური ხარჯები)	S17ა	29998	0	29998	37454
021	საეჭვო (უიმედო) მოთხოვნების/გაუფასურების/ღირებულების შემცირების ხარჯები	S16	0	0	0	0
022	სხვადასხვა ხარჯები	S18	0	0	0	0
023	<b>სულ ხარჯები</b>		<b>16416167</b>	<b>151105</b>	<b>16567272</b>	<b>18306194</b>
024	<b>პერიოდის ნამეტი (დეფიციტი)</b>		<b>4890215</b>	<b>-13062</b>	<b>4877153</b>	<b>-3309454</b>

\* მითითებულ შენიშვნებში აისახება ფინანსური შედეგების ანგარიშგების მუხლებთან დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია

\*\* აისახება გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებულ შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის სხვაობა

ხელმოწერა

ბუღალტერი:



შიდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი პირ(ებ)ი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:





ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება \*

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა **	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა					წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა				
			საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ				
<b>წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან</b>												
001	<i>შემოსული თანხები</i>		19548895	147583	19696478	1826173	54643	18315816				
002	გადასახადები	N19	11857983	0	11857983	9593930	0	9593930				
003	სოციალური შენატანები		0	0	0	0	0	0				
004	გრანტები		6880729	13400	6894129	7815272	11000	7826272				
005	შემოსავლები საკუთრივადან		479354	0	479354	433867	0	433867				
006	მ. შ. პროცენტი		133616	0	133616	153753	0	153753				
007	საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		118236	134183	252419	111587	42143	153730				
008	საწესდები, სურთავები და ჯარიმები		118177	0	118177	168339	0	168339				
009	სხვა შემოსავლები		94125	0	94125	136015	1500	137515				
010	ღირებუთა გარეჯვეული თანხები		291	0	291	2163	0	2163				
011	<i>გასული თანხები</i>		11980759	151438	12132198	10533147	45553	10578700				
012	თანამშრომლების შრომის ანაზღაურება		1880155	106069	1986224	1889805	24163	1913968				
013	მომხმარებლებისათვის გადახდილი თანხები საქონლისა და მომსახურებისათვის		2043084	31034	2074118	1478167	15667	1493834				
014	გრანტები და სუბსიდიები		6684758	14335	6699093	5776294	5723	5782017				
015	სოციალური დახმარება		999469	0	999469	1039707	0	1039707				
016	გადახდილი პროცენტი		29998	0	29998	37454	0	37454				
017	სხვა ხარჯები (გაყენება, გასული)		343295	0	343295	311720	0	311720				
018	<b>წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან</b>	N20	<b>7568135</b>	<b>-3855</b>	<b>7564280</b>	<b>7728026</b>	<b>9090</b>	<b>7737116</b>				
<b>წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან</b>												
019	ძირითადი აქტივების შესყიდვა		7 778 365	900	7 779 265	8 538 640	2 244	8 540 884				
020	არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		-	-	-	-	-	-				
021	სხვა გრძელვადიანი აქტივების შესყიდვა		-	-	-	-	-	-				
022	ინვესტიციების (წოდების) შესყიდვა		-	-	-	-	-	-				
023	ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		-	-	-	-	-	-				
024	გაყენებული სესხები		-	-	-	-	-	-				
025	სხვა გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების შრომა		-	-	-	-	-	-				
026	ძირითადი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		390 546	-	390 546	193 476	-	193 476				
027	არამატერიალური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
028	სხვა გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
029	ინვესტიციების (წოდების) გაყიდვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
030	ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა		-	-	-	-	-	-				
031	ფინანსური აჯაროდან მიღებული ძირითადი თანხები		-	-	-	-	-	-				
032	სესხების დაფარვიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
033	სხვა გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების ღირებულება		-	-	-	-	-	-				
034	<b>წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან</b>		<b>(7 387 819)</b>	<b>(900)</b>	<b>(7 388 719)</b>	<b>(8 345 164)</b>	<b>(2 244)</b>	<b>(8 347 408)</b>				
<b>წმინდა ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობიდან</b>												
034	მთავრობის მოკლევადიანი ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
035	მთავრობის ობლიგაციების გამოშვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
036	შესთორ ვალუტაში ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
037	სხვა ნასესხები თანხებიდან მიღებული თანხები		-	-	-	-	-	-				
038	მოკლევადიანი საბანკო ანგარიშები ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან მიღებული თანხები (დაფარვა)		-	-	-	-	-	-				
039	სამთავრობო ობლიგაციების გამოშვებიდან მიღებული თანხები (დაფარვა)		-	-	-	-	-	-				
040	შესთორ ვალუტაში ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან მიღებული თანხები (დაფარვა)		-	-	-	-	-	-				
041	ფინანსური აჯარის ძირითადი თანხის გადახდა (დაფარვა)		-	-	-	-	-	-				
042	სხვა ნასესხები თანხების გადახდა (დაფარვა)		58 008	-	58 008	58 008	-	58 008				
043	<b>ვალდებულებები დიპლომატიკაში</b>		-	-	-	-	-	-				
044	ვალდებულებები დიპლომატიკაში		-	-	-	-	-	-				
045	ვალდებულებები დიპლომატიკაში		-	-	-	-	-	-				

046	სარეზერვო ფონდი	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
047	წმინდა ფულადი სახსრები თანანსარი საქმიანობიდან	(58 008)	-	(58 008)	-	(58 008)	-	-	-	-	-
048	ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)	122 308	(4 755)	117 553	(675 146)	117 553	6 846	1668 300	-	-	-
049	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის დასაწყისში, მათი ზრდა	1 557 004	9 558	1 566 562	2 232 150	2 232 150	2 712	2 234 862	-	-	-
050	ხაზინის ერთიანი ანგარიში, ფულადი სახსრები საღარიბო და კომერციულ ბანკებში ანგარიშები	1 557 004	9 558	1 566 562	2 232 150	2 232 150	2 712	2 234 862	-	-	-
051	ხაზინის საგადასახადო ანგარიშები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
052	3 თვემდე ვალდანი დეპოზიტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
053	კურსთა სხვაობით მიღებული მოგება (ზარალი)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
054	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს, მათი ზრდა	1 679 312	4 803	1 684 115	1 557 004	1 557 004	9 558	1 566 562	-	-	-
055	ხაზინის ერთიანი ანგარიში, ფულადი სახსრები საღარიბო და კომერციულ ბანკებში ანგარიშები	1 679 312	4 803	1 684 115	1 557 004	1 557 004	9 558	1 566 562	-	-	-
056	ხაზინის საგადასახადო ანგარიშები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
057	3 თვემდე ვალდანი დეპოზიტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

\* ფორმა იყენება ერთეულის მიერ, რომელიც ახორციელებს ფულადი სახსრების მართვასა და კონტროლს

\*\* მითითებულ შენიშვნებში აიასხება ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშების შესახებთან დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია

ბუღალტერი:   
 შიდა პოლიტიკით გამსაზღვრელი სხვა უფლებამოსილი პირები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):  
 ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:



ხელმოწერა



**წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების შესახებ ანგარიშგება**

სტრუქტურული ნისი კოდი	დასახელება	მენიშენა *	კაპიტალში შენატანები	გაუნაწილებელი ნაშები/დეფიციტი		სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი
				საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	
001	საწყისი ნაშები		-	64 118 019	20 929	64 138 948
002	სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებების რეტროსპექტიული გამორჩენა	S1	-	-	-	-
003	წინა პერიოდების არსებითი შეცდომების რეტროსპექტიული გადაანგარიშება	S1	-	-	-	-
004	გადაანგარიშებული საწყისი ნაშები		-	64 118 019	20 929	64 138 948
<b>წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილება</b>						
005	დამფუძნებლების შენატანები		-	-	-	-
006	პერიოდის ნაშები/დეფიციტი		-	4 890 215	(13 062)	4 877 153
007	მისაკუთრებისათვის გასანაწილებელი თანხები		-	-	-	-
008	საბოლოო ნაშები		<b>0</b>	<b>69 008 234</b>	<b>7 867</b>	<b>69 016 100</b>

სტრუქტურული ნისი კოდი	დასახელება	მენიშენა *	კაპიტალში შენატანები	გაუნაწილებელი ნაშები/დეფიციტი		სულ წმინდა აქტივები/კაპიტალი
				საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	
001	საწყისი ნაშები		0	49922902	12147	49935049
002	სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებების რეტროსპექტიული გამორჩენა	S1	0	17225830	0	17225830
003	წინა პერიოდების არსებითი შეცდომების რეტროსპექტიული გადაანგარიშება	S1	0	287503	0	287503
004	გადაანგარიშებული საწყისი ნაშები		<b>0</b>	<b>67436235</b>	<b>12147</b>	<b>67448382</b>
005	დამფუძნებლების შენატანები		0	-3318216	8782	-3309434
006	პერიოდის ნაშები/დეფიციტი		0	-3318216	8782	-3309434
007	მისაკუთრებისათვის გასანაწილებელი თანხები		0	0	0	0
008	საბოლოო ნაშები		<b>0</b>	<b>64118019</b>	<b>20929</b>	<b>64138948</b>

\* მითითებული მენიშენაში აისახება ქმნდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებებს ანგარიშგების მოხლებთან დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია

ბილმონწილე

ბუღალტერი:

მიღდა პოლიტიკით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილი პირ(ები) (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:






ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება

საანგარიშგებო პერიოდი

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	შენიშვნა *	დამტკიცებული ბიუჯეტი (სანგისი)	დამესტებული ბიუჯეტი (საბოლოო)	ბიუჯეტის შესრულება	შესრულება (%)
<b>ბიუჯეტის შემოსულობები</b>						
001	გადასახადები		10 089 100	11 102 500	11 857 983	107%
002	გრანტები		160 000	6 880 729	6 880 728	100%
003	სხვა შემოსავლები		650 900	785 775	809 892	103%
004	არაფინანსური აქტივების კლება		300 000	336 000	390 546	116%
005	ფინანსური აქტივების კლება		-	-	-	0%
006	გაღდებულივების შრდა		-	-	-	0%
007	სულ ბიუჯეტის შემოსულობები		11 200 000	19 105 003	19 939 149	
<b>ბიუჯეტის გადასახდელები</b>						
008	შრომის ანაზღაურება		5 654 100	6 154 100	6 143 548	100%
009	საქონელი და მომსახურება		3 233 900	4 682 176	4 358 413	93%
010	პროექტი		40 000	29 998	29 998	100%
011	სუბსიდიები		75 000	100 000	94 996	95%
012	გრანტები		10 000	12 000	11 040	92%
013	სოციალური დახმარება		892 000	1 032 941	999 469	97%
014	სხვა ხარჯები		251 000	362 219	343 295	95%
015	არაფინანსური აქტივების შრდა		984 000	8 230 565	7 778 365	95%
016	ფინანსური აქტივების შრდა		-	-	-	0%
017	გაღდებულივების კლება		60 000	58 008	58 008	100%
018	სულ ბიუჯეტის გადასახდელები		11 200 000	20 662 007	19 817 133	96%
019	ბიუჯეტის ნაშთი	N21	-	-	1 679 312	948%

\* მითითებულ შემთხვევაში აისახება ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების მუხლებთან დაკავშირებით დეტალური

ხელმოწერა

ბუღალტერი:   
 შიდა კოლიტივთ განსამდგენელი სხვა  
 უფლებამოსილი პირი(ები) (ასეთის  
 არსებობის შემთხვევაში):  
 ორგანიზაციის ხელმძღვანელი:





**შენიშვნა N2 ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები**

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
<b>ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში 1-11-0000</b>			
010	ხაზინის ერთიანი ანგარიში, მათ შორის:	1 684 115	1 566 562
020	სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრები	-	-
030	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების სახსრები	1 679 312	1 557 004
040	ცენტრალური ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების სახსრები	-	-
050	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების სახსრები	4 803	9 558
070	სხვა ანგარიშები ხაზინაში ეროვნულ ვალუტაში	-	-
080	<b>ფულადი სახსრები სალაროში ეროვნულ ვალუტაში * 1-11-1100</b>	-	-
090	<b>კომერციულ ბანკებში ფულადი ნაშთები ეროვნულ ვალუტაში * 1-11-2100</b>	-	-
100	<b>სულ ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში 1-11-1000</b>	1 684 115	1 566 562
<b>ფულადი სახსრები უცხოურ ვალუტაში</b>			
110	ხაზინის საგალოტო ანგარიში	-	-
120	ფულადი სახსრები სალაროში უცხოურ ვალუტაში * 1-11-1200	-	-
130	კომერციულ ბანკებში ფულადი ნაშთები უცხოურ ვალუტაში * 1-11-2420	-	-
	<b>სულ ფულადი სახსრები უცხოურ ვალუტაში</b>	-	-
<b>ფულადი სახსრების ექვივალენტები</b>			
140	სახელმწიფო ხაზინის მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები	-	-
150	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები	-	-
160	ცენტრალური ბიუჯეტის სსიპ-ებისა და არასამეწარმეო, არაკომერციული იურიდიული პირების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები	-	-
170	ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტის სსიპ-ების და ა(ა)იპ-ების მიერ 3 თვემდე ვადიან დეპოზიტებზე (ანაბრებზე) ეროვნულ ვალუტაში განთავსებული ფულადი სახსრები	-	-
180	<b>სულ ფულადი სახსრების ექვივალენტები</b>	-	-
190	<b>სულ ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები</b>	1 684 115	1 566 562

\* აისახება ორგანიზაციების ანგარიშგებებში ფულად სახსრებად ასახული თანხები

შენიშვნა N2ა მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დაგვლიანებები

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი		ნინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი		
		მილიანი საბალანსო დირექტულება	აკუმულირებული გაუფასურების მარალი/საექვო მოთხოვნების ანარიონები	მილიანი საბალანსო დირექტულება	აკუმულირებული გაუფასურების მარალი/საექვო მოთხოვნების ანარიონები	საბალანსო დირექტულება
<b>მიმდინარე ინვესტიციები</b>						
010	მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	-	-
020	გრძელვადიანი სესხების მიმდინარე ნაწილი 1-12-2000	-	-	-	-	-
030	ფინანსური რჯაროდან მისოდან თანხების მიმდინარე ნაწილი 1-12-3000	-	-	-	-	-
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქვადღები, გადასაქვებისა 1-12-4000	-	-	-	-	-
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები 1-12-9000	-	-	-	-	-
060	სულ მიმდინარე ინვესტიციები	-	-	-	-	-
<b>მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები და მოთხოვნები</b>						
070	საბაზრო ოპერაციებთან დაკავშირებული მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები 1-13-1000	-	-	-	-	-
080	გადასახადებულან მისადები თანხები *1-13-2000	-	-	-	-	-
090	საქმიანობის გადასახადი 1-13-2100	-	-	-	-	-
100	მოვების გადასახადი 1-13-2200	-	-	-	-	-
110	ქირების გადასახადი 1-13-2300	-	-	-	-	-
120	დღე 1-13-2400	-	-	-	-	-
130	სააქციო გადასახადი 1-13-2500	-	-	-	-	-
140	იმპორტის გადასახადი 1-13-2600	-	-	-	-	-
150	სხვა გადასახადები 1-13-2700	-	-	-	-	-
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები საბანსო სქემაში 1-13-3000	-	-	-	-	-
170	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები დარიცხვები პროცენტებით და ჩინებებით 1-13-4000	-	-	-	-	-
180	მისადები დებიტორები 1-13-5000	-	-	-	-	-
190	საქმიანობის და მომსახურების გაიდებიდან მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები 1-13-6000	33 257	-	33 257	-	-
200	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები თანამშრომლებისა და ანგარიშგადებული პირების მიმართ 1-13-7000	10 000	-	10 000	-	-
210	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების გასულით (გაცივით) 1-13-8000	-	-	-	-	-
220	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-13-9000	-	-	-	-	-
230	მ. შ მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფულადი მოთხოვნები არაგაუკველით თანგაცივით და პერიოდით 1-13-9500	-	-	-	-	-
240	სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები და მოთხოვნები	43 257	-	43 257	-	-



შენიშვნა N2ა მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დაგვლიანებები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	მოდიანი საბალანსო დირექტორება			
		საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი ნაშთი	ზრდა	კლება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
<b>მიმდინარე ინვესტიციები</b>					
010	მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	-
020	გრძელვადიანი სესხები მიმდინარე ნაწილი	-	-	-	-
030	ფინანსური ფარგლიდან მისაღები თანხების მიმდინარე ნაწილი	-	-	-	-
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	-	-	-	-
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები	-	-	-	-
060	<b>სულ მიმდინარე ინვესტიციები</b>	-	-	-	-
<b>მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები და მოთხოვნები **</b>					
070	სამაზინო ოპერაციებთან დაკავშირებული მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები	-	-	-	-
080	მოკლევადიანი (მიმდინარე) სავალდებულო დებიტორული დაგვლიანებები	-	-	-	-
090	სამწროსავლო ვალდებულებები	-	-	-	-
100	მოგების ვალდებულებები	-	-	-	-
110	ქონების ვალდებულებები	-	-	-	-
120	დღგ	-	-	-	-
130	სააქციო ვალდებულებები	-	-	-	-
140	იწვითების ვალდებულებები	-	-	-	-
150	სხვა ვალდებულებები	-	-	-	-
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები სავსით სქემაში 1-13-3000	-	-	-	-
170	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები დარიცხვებით და ზარიანობით 1-13-4000	-	-	-	-
180	მისაღები დებიტორული 1-13-5000	-	-	-	-
190	საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები 1-13-6000	-	33 257	-	33 257
200	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები თანამშრომლებისა და ანგარიშგაღებული პერიოდის მშპ-ით 1-13-7000	-	10 000	-	10 000
210	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების გაყიდვით (გაყიდვით) 1-13-8000	-	-	-	-
220	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-13-9000	-	-	-	-
230	მ. შ მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფულადი მოთხოვნები არაგაყვლით ოპერაციებთან დაკავშირებით 1-13-9500	-	-	-	-
240	<b>სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დაგვლიანებები და მოთხოვნები</b>	-	<b>43 257</b>	-	<b>43 257</b>

შენიშვნა N2ა მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული და ვალუაზიანებები

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	აკუმულირებული გაუფასურების ზარალი/საქვლო მოთხოვნების ანარიები					
		საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი ნაშთი	წლის გაუფასურების ხარჯი/საიწველო და უბნელო მოთხოვნების ხარჯი	უკუგაბრუნება წარმოქმნილი დი შებოსაგვალი	აქტივების რეკლასიფიცირების ან მიღებული ან ანულირებული	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	
<b>მიმდინარე ინვესტიციები</b>							
010	მოკლევადიანი სესხები	-	-	-	-	-	
020	გრძელვადიანი სესხების მიმდინარე ნაწილი	-	-	-	-	-	
030	ფინანსური ინსტრუმენტების მიმდინარე ნაწილი	-	-	-	-	-	
040	მოკლევადიანი (მიმდინარე) ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	-	-	-	-	-	
050	სხვა მიმდინარე ინვესტიციები	-	-	-	-	-	
060	სულ მიმდინარე ინვესტიციები	-	-	-	-	-	
<b>მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები და მოთხოვნები</b>							
070	სახაზინო რეკავიციებიდან და ვალუაზიანი მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
080	მოკლევადიანი (მიმდინარე) საკრედიტო დებიტორული და ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
090	საქონლისა და ვალუაზიანი ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
100	მოკლევადიანი ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
110	ქონების ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
120	დღგ	-	-	-	-	-	
130	სააქციო ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
140	ინვესტიციების ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
150	სხვა ვალუაზიანებები	-	-	-	-	-	
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები საშემოსო სესხები 1-13-3000	-	-	-	-	-	
170	მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები დარიცხვები და რეკავიციები 1-13-4000	-	-	-	-	-	
180	მისაღები დივიდენდები 1-13-5000	-	-	-	-	-	
190	საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები 1-13-6000	3 860,00	-	-	-	3 860,00	
200	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები თანამშრომლებისა და ანგარიშგაღებული პირების მიმართ 1-13-7000	-	-	-	-	-	
210	მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების გასვლითი (გაყიდვით) 1-13-8000	-	-	-	-	-	
220	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-13-9000	-	-	-	-	-	
230	მ. შ მოკლევადიანი (მიმდინარე) ვეულადი მოთხოვნები არაფინანსური პერიოდის და ვალუაზიანებები 1-13-9500	-	-	-	-	-	
240	სულ მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული და ვალუაზიანებები და მოთხოვნები	3 860,00	-	-	-	3860	

საბრუნებო პერიოდი:

- ა) მიმდინარე ინვესტიციები განსაზღვრება საანგარიშგებო პერიოდის და წინა საანგარიშგებო პერიოდის ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით
- ბ)

შენიშვნა N3 მატერიალური მარაგები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი		წინა სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი		სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი
		დირიქტულა*	აქტივირებული დირიქტულა განმარტება	საბოლოო დირიქტულა	დირიქტულა*	
010	ფილიალური და მსხვერპლი 1:14-1100	-	-	-	-	-
020	სხვა მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1400	830 478	-	830 478	983 400	983 400
030	მჭიდროვებული აქტივები 1:14-1410	334 024	-	334 024	519 796	519 796
060	სხვა დანართები მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1420	498 454	-	498 454	463 604	463 604
090	დათმობის მასალა მარაგები 1:14-2000	-	-	-	-	-
100	გზა პროექტი 1:14-3000	-	-	-	-	-
110	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-4000	-	-	-	-	-
120	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-5000	-	-	-	-	-
130	სულ	830 478	-	830 478	983 400	983 400

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	მ ი დ ე ბ ა		გ ა ს ე ლ ა		სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი
				მწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	მწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	საბოლოო დირიქტულა	დირიქტულა*	
010	ფილიალური და მსხვერპლი 1:14-1100	-	-	-	-	-	-	-
020	სხვა მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1400	983 400	1 513 213	1 132 419	-	2 798 553	-	830 478
030	მჭიდროვებული აქტივები 1:14-1410	519 796	78 350	37 448	-	251 570	-	334 024
060	სხვა დანართები მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1420	463 604	1 494 863	1 094 971	-	2 546 983	-	498 454
090	დათმობის მასალა მარაგები 1:14-2000	-	-	-	-	-	-	-
100	გზა პროექტი 1:14-3000	-	-	-	-	-	-	-
110	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-4000	-	-	-	-	-	-	-
120	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-5000	-	-	-	-	-	-	-
130	სულ	983 400	1 513 213	1 132 419	-	2 798 553	-	830 478

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა სამწარმოებელი პერიოდის საბოლოო ნაშთი	მატერიალური მარაგების დირიქტულა მემბრები		საბოლოო დირიქტულა	დირიქტულა*	საბოლოო დირიქტულა	დირიქტულა*
				დირიქტულა	აქტივირებული დირიქტულა განმარტება				
010	ფილიალური და მსხვერპლი 1:14-1100	-	-	-	-	-	-	-	-
020	სხვა მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1400	-	-	-	-	-	-	-	-
030	მჭიდროვებული აქტივები 1:14-1410	-	-	-	-	-	-	-	-
060	სხვა დანართები მსხვერპლი და მარაგები 1:14-1420	-	-	-	-	-	-	-	-
090	დათმობის მასალა მარაგები 1:14-2000	-	-	-	-	-	-	-	-
100	გზა პროექტი 1:14-3000	-	-	-	-	-	-	-	-
110	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-4000	-	-	-	-	-	-	-	-
120	კაპიტალიზაციის დათმობები სარეზერვო 1:14-5000	-	-	-	-	-	-	-	-
130	სულ	0	-	-	-	-	-	-	-

იხილოთ 3 \*\*\*\*\* განმარტებული დირიქტულა მემბრები ან დირიქტულა მემბრები სპეციფიკაციის მიხედვით

იხილოთ 2 \* ფილიალური და მსხვერპლი მარაგების განმარტების მიხედვით უნდა განვიხილოთ მარაგების განმარტება და მარაგების განმარტება რეალური მარაგების განმარტების მიხედვით

იხილოთ 2 \* \* \* \* \* ანაბრები მარაგების განმარტების მიხედვით უნდა განვიხილოთ მარაგების განმარტება და მარაგების განმარტება რეალური მარაგების განმარტების მიხედვით

იხილოთ 2 \* \* \* \* \* ანაბრები მარაგების განმარტების მიხედვით უნდა განვიხილოთ მარაგების განმარტება და მარაგების განმარტება რეალური მარაგების განმარტების მიხედვით

იხილოთ 2 \* \* \* \* \* ანაბრები მარაგების განმარტების მიხედვით უნდა განვიხილოთ მარაგების განმარტება და მარაგების განმარტება რეალური მარაგების განმარტების მიხედვით



შენიშვნა N4 სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები *			
სტრუქტურის კოდი	დასახელება*	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
010	წინასწარი ვადახდები 1-15-1000	84 431	10 000
020	წინასწარი ვადახდები საქონელი 1-15-1100	-	-
	წინასწარი ვადახდები მომსახურება 1-15-1100	3 000	-
030	წინასწარი ვადახდები არაფინანსური აქტივებისათვის 1-15-1200	70 606	-
040	წინასწარ ვადახდელი სხვა ხარჯები 1-15-1300	10 825	10 000
050	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების ჯამში 1-15-2000	-	-
060	ბარტერული თვითრეზერვები მისაღები აქტივებით მოკლევადიანი (მიმდინარე) მოთხოვნები 1-15-3000	-	-
070	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არაგაყვანილი თვითრეზერვებით დაკავშირებით 1-15-4000	-	-
080	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი მოთხოვნები არაფინანსური აქტივების დანაკლისით 1-15-5000	-	-
090	სულ	84 431	10 000

\* აისახება 1-15-0000 ანგარიშებში არსებული არაფულადი მოთხოვნები სააღრიცხვო პერიოდში:

შენიშვნა №1 ძირითადი აქტივები

კოდი	დასახელება	საბუღალტრო მეთოდით გამოვლილი საბალანსო მნიშვნელობები				შეფასებული საბალანსო მნიშვნელობები			
		დარეგულირება *	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა	დარეგულირება	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა
010	შენიშნული საბალანსო მნიშვნელობები	66 551 942	2 579 004	-	63 972 938	56 457 636	-	56 457 636	-
020	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-
030	არასაბალანსო მნიშვნელობები	7 997 870	221 071	-	7 776 796	7 852 129	-	7 852 129	-
040	საბალანსო მნიშვნელობები	57 301 710	2 357 931	-	54 943 779	47 543 550	-	47 543 550	-
050	საბალანსო მნიშვნელობები	1 252 362	-	-	1 252 362	1 061 957	-	1 061 957	-
060	საბალანსო მნიშვნელობები	3 111 252	313 225	-	2 798 027	2 802 482	-	2 802 482	-
070	საბალანსო მნიშვნელობები	1 100 533	218 264	-	882 269	1 065 230	-	1 065 230	-
080	საბალანსო მნიშვნელობები	2 010 719	104 961	-	1 905 758	1 737 252	-	1 737 252	-
090	საბალანსო მნიშვნელობები	1 251 553	32 091	-	1 219 462	1 245 225	-	1 245 225	-
100	საბალანსო მნიშვნელობები	759 166	72 870	-	686 296	494 027	-	494 027	-
110	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-
120	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-
130	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-
140	საბალანსო მნიშვნელობები	69 663 193	2 902 229	-	66 760 964	59 260 118	-	59 260 118	-

კოდი	დასახელება	საბუღალტრო მეთოდით გამოვლილი საბალანსო მნიშვნელობები	შეფასებული საბალანსო მნიშვნელობები	ძირითადი აქტივების დარეგულირება				ძირითადი აქტივების დარეგულირება				
				დარეგულირება *	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა	დარეგულირება	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა	
010	შენიშნული საბალანსო მნიშვნელობები	56 457 636	3 944 032	-	190 006	-	-	-	-	-	-	66 551 942
020	საბალანსო მნიშვნელობები	7 852 129	145 741	-	-	-	-	-	-	-	-	7 997 870
030	არასაბალანსო მნიშვნელობები	47 543 550	3 197 005	-	-	-	-	-	-	-	-	57 301 710
040	საბალანსო მნიშვნელობები	1 061 957	1 286	-	1 580 066	-	-	-	-	-	967	1 252 362
050	საბალანსო მნიშვნელობები	2 802 482	306 840	-	1 930	-	-	-	-	-	-	3 111 252
060	საბალანსო მნიშვნელობები	1 065 230	35 303	-	-	-	-	-	-	-	-	1 100 533
070	საბალანსო მნიშვნელობები	1 737 252	271 537	-	1 930	-	-	-	-	-	-	2 010 719
080	საბალანსო მნიშვნელობები	1 245 225	8 328	-	-	-	-	-	-	-	-	1 251 553
090	საბალანსო მნიშვნელობები	494 027	263 209	-	1 930	-	-	-	-	-	-	759 166
100	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
110	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
120	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
140	საბალანსო მნიშვნელობები	59 260 118	3 650 871	-	192 016	-	-	-	-	-	-	69 663 193

კოდი	დასახელება	საბუღალტრო მეთოდით გამოვლილი საბალანსო მნიშვნელობები	შეფასებული საბალანსო მნიშვნელობები	ძირითადი აქტივების დარეგულირება				ძირითადი აქტივების დარეგულირება				
				დარეგულირება *	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა	დარეგულირება	დარეგულირებული მნიშვნელობა	დარეგულირებული მნიშვნელობა	საბალანსო მნიშვნელობა	
010	შენიშნული საბალანსო მნიშვნელობები	2 579 004	-	-	2 579 004	-	-	-	-	-	-	-
020	საბალანსო მნიშვნელობები	221 071	-	-	221 071	-	-	-	-	-	-	-
030	არასაბალანსო მნიშვნელობები	2 357 931	-	-	2 357 931	-	-	-	-	-	-	-
040	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
050	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
060	საბალანსო მნიშვნელობები	313 225	-	-	313 225	-	-	-	-	-	-	-
070	საბალანსო მნიშვნელობები	218 264	-	-	218 264	-	-	-	-	-	-	-
080	საბალანსო მნიშვნელობები	104 961	-	-	104 961	-	-	-	-	-	-	-
090	საბალანსო მნიშვნელობები	32 091	-	-	32 091	-	-	-	-	-	-	-
100	საბალანსო მნიშვნელობები	72 870	-	-	72 870	-	-	-	-	-	-	-
110	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
120	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130	საბალანსო მნიშვნელობები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
140	საბალანსო მნიშვნელობები	2 902 229	-	-	2 902 229	-	-	-	-	-	-	-





შინამდგენა N12 მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებები

საბუნებისმეტყველო წესი

სტრუქტურული კოდი	გადასახილველი აღწერა	საწყისი ნაშთი	ზრდა		კლება		საბოლოო ნაშთი
			საკასო	სხვა *	საკასო	სხვა *	
010	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-10-0000	58 008	-	58 008	58 008	-	58 008
020	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1100	58 008	-	58 008	58 008	-	58 008
030	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1110	58 008	-	58 008	58 008	-	58 008
040	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1120	-	-	-	-	-	-
050	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1200	-	-	-	-	-	-
060	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1210	-	-	-	-	-	-
070	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-12-1220	-	-	-	-	-	-
080	მოკლევადიანი ვალდებულებები 2-11-2000	-	-	-	-	-	-
090	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2000	-	-	-	-	-	-
100	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2110	-	-	-	-	-	-
110	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2210	-	-	-	-	-	-
120	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2220	-	-	-	-	-	-
130	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2120	-	-	-	-	-	-
140	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-12-2220	-	-	-	-	-	-
150	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-20-0000	261 040	-	-	-	-	203 032
160	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-22-1100	261 040	-	-	-	-	203 032
170	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-22-1200	261 040	-	-	-	-	203 032
180	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-22-2000	-	-	-	-	-	-
190	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-22-2100	-	-	-	-	-	-
200	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-22-2200	-	-	-	-	-	-
210	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-21-0000	-	-	-	-	-	-
220	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-21-1000	-	-	-	-	-	-
230	გრძელვადიანი ვალდებულებები 2-21-2000	-	-	-	-	-	-

სტრუქტურული კოდი	საწყისი ხელშეკრულებების დასახელება	სესიის პროცენტობა	საბოლოო დაფარვის თარიღი	სესიის აღწერა
010				
020				
030				
040				

შენიშვნა N13 კრედიტორული დაგალოანებები, ანარიცხები და სხვა ვალდებულებები

		N13ა	
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი	წინა საანგარიშგებო პერიოდის საბოლოო ნაშთი
010	მოკლევადიანი კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-0000	56 709	2 600
020	სახაშიანი ოპერაციებთან დაკავშირებული დაგალოანებები 2-13-1000	-	-
030	ვადასახადებში წარმოქმნილი მოკლევადიანი (მიმდინარე) კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-2000	-	-
040	თანამშრომლებთან და სტაჟინდონტებთან დაკავშირებული კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-3000	-	1 300
050	მ შ სოკოვალური დახმარებით წარმოქმნილი ვალდებულებები * 2-13-3900	-	-
060	საქონლისა და მომსახურების მონოდებისა და კავშირებული მოკლევადიანი კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-4000	45 909	1 300
070	არაფინანსური აქტივების მონოდებისა და კავშირებული მოკლევადიანი კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-6000 (4q 3270)	-	-
080	ვადასახადული პრეკვიზები 2-13-5000	-	-
090	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) კრედიტორული დაგალოანებები 2-13-9000	10 800	-
100	სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) ვალდებულებები (2-15-0000)	-	-
110	აიენსად მიღებული მოკლევადიანი (მიმდინარე) ზემოსავლები 2-15-1000	-	-
120	მოკლევადიანი (მიმდინარე) აიენსად მიღებული საგადასახადო ზემოსავლები 2-15-1100	-	-
130	მოკლევადიანი (მიმდინარე) აიენსად მიღებული არასაგადასახადო ზემოსავლები 2-15-1200	-	-
140	მოკლევადიანი (მიმდინარე) აიენსად მიღებული ონარის ზემოსავლები 2-15-1210	-	-
150	მოკლევადიანი (მიმდინარე) აიენსად მიღებული სხვა არასაგადასახადო ზემოსავლები 2-15-1230	-	-
160	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი ვალდებულებები არაფინანსური აქტივების მიღებით 2-15-2100	-	-
170	ბარტერული ოპერაციების შედეგად გასაცემი აქტივებით წარმოქმნილი მოკლევადიანი (მიმდინარე) ვალდებულებები 2-15-3000	-	-
180	მოკლევადიანი (მიმდინარე) არაფულადი ვალდებულებები არაფულადი ოპერაციებთან დაკავშირებით 2-15-4000	-	-
200	ვალდებულებები დეპოზიტებით 2-16-0000	2 454	2 163
210	ვალდებულებები დეპოზიტებით საშ.აშ. 2-16-1000	2 454	2 163
220	ვალდებულებები დეპოზიტებით ზაფხ. 2-16-2000	-	-
230	სარიზრდო ფონდი 2-16-3000	-	-
240	ვალდებულებები აქციებთან და სხვა კაპიტალთა 2-17-0000	-	-
250	ვალდებულებები ვალდებულებები დაგალოანებები 2-26-0000	430 890	441 488
260	საქონლისა და მომსახურების მონოდებისა და კავშირებული კრედიტორული დაგალოანებები 2-26-1000	-	-
270	არაფინანსური აქტივების მონოდებით დარიცხული გრძელვადიანი კრედიტორული დაგალოანებები 2-26-2000	430 890	441 488
280	სხვა გრძელვადიანი კრედიტორული დაგალოანებები 2-26-5000	-	-

N13ბ

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	სულ ანარიცხები	ანარიცხი 2**
010	საწყისი ნაშთი	-	-
020	ანარიცხების გრდა	-	-
030	ანარიცხების კლება	-	-
040	წინა ანარიცხების უკუგადახრება	-	-
050	საბოლოო ნაშთი	-	-
060	გრძელვადიანი ანარიცხები	-	-
070	საწყისი ნაშთი	-	-
080	ანარიცხების გრდა	-	-
090	ანარიცხების კლება	-	-
100	წინა ანარიცხების უკუგადახრება	-	-
100	საბოლოო ნაშთი	-	-

შენიშვნა N14 შემოსავლები გადასახადებიდან, გრანტებიდან და სხვა

N14ა

საგადასახადო შემოსავლები \*

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო ვერიფიკაციის ბრუნვა	ნაწი
010	ფაბრიკის პირებისგან სამშენსავლო გადასახადი 4-11-10000	-	-
020	კორპორაციებიდან და სხვა სანაწარმოებიდან მივების გადასახადი 4-11-2000	-	-
030	ქონების გადასახადი 4-12-0000	2 584 539	2 168 777
040	დღე 4-13-0000	9 273 443	7 425 153
050	აქტივი 4-14-0000	-	-
060	საბაჟო და იმპორტის მოსაკრებლები 4-15-0000	-	-
070	სხვა საგადასახადო შემოსავლები 4-16-0000	-	-
080	<b>სულ</b>	<b>11 857 983</b>	<b>9 593 930</b>

N14 ბ შემოსავლები გრანტებით

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო ვერიფიკაციის ბრუნვა				ნაწი			
		საბიუჯეტო სახსრები		არასაბიუჯეტო სახსრები		საბიუჯეტო სახსრები		არასაბიუჯეტო სახსრები	
		მიმდინარე	კაპიტალური	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური	სულ	მიმდინარე	კაპიტალური
010	ფულადი ფორმით 4-31-0000	717 324	6 176 804	6 894 129	-	-	899 630	6 915 643	7 815 272
020	ქვითი სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული 4-31-1100	-	-	-	-	-	-	-	-
030	საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული 4-31-1200	13 400	-	13 400	-	-	-	-	-
040	სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-31-1300	703 924	6 176 804	6 880 729	-	-	899 630	6 915 643	7 815 272
050	იპივე დონის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-31-1310	-	-	-	-	-	-	-	-
060	სხვა დონის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-31-1320	703 924	6 176 804	6 880 729	-	-	899 630	6 915 643	7 815 272
070	საპროცედურა ფორმით 4-32-0000	1 132 419	192 016	1 324 435	-	-	-	6 085 022	6 085 022
080	ქვითი სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული 4-32-1100	-	-	-	-	-	-	-	-
090	საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული 4-32-1200	1 132 419	192 016	1 324 435	-	-	-	6 085 022	6 085 022
100	სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-32-1300	73 644	1 930	75 574	-	-	-	-	-
110	იპივე დონის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-32-1310	1 058 775	190 086	1 248 861	-	-	-	6 085 022	6 085 022
120	სხვა დონის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული 4-32-1320	1 849 743	6 368 820	8 218 563	-	-	899 630	13 000 665	13 900 294
130	<b>სულ</b>								

N14 გ სხვა ოპერაციებიდან შემოსავლები

სტრუქტურის კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო ვერიფიკაციის ბრუნვა		სულ	ნაწი
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები		
010	შემოსავლები სანქციებით, ჯარიმებით და საურავებით 4-14-0000	118177	0	118177	168339
020	შემოსავლები გარე ტრანსაქციებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღნიშნული 4-15-0000	94125	24098	118223	151116
030	შემოსავლები მიმდინარე ვაჭრის ტრანსაქციებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღნიშნული 4-15-1000	94125	24098	118223	151116
040	შემოსავლები კაპიტალური გარე ტრანსაქციებით, რომლებიც სხვაგან არ არის აღნიშნული 4-15-2000	0	0	0	0
050	შემოსავლები შიდა ტრანსაქციებით 4-50-0000	0	0	0	0
060	შემოსავლები შიდა მიმდინარე ტრანსაქციებით 4-52-0000	0	0	0	0
070	შემოსავლები შიდა კაპიტალური ტრანსაქციებით 4-51-0000	0	0	0	0
080	<b>სულ</b>	<b>212302</b>	<b>24098</b>	<b>236400</b>	<b>319455</b>



**შენიშვნა N15 შემოსავლები გაკვეთითი ლპერაკებიდან**

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
010	შემოსავლები საჯაროებთან 4-41-0000	479 354	-	479 354	433 867
020	საპროექტო შემოსავლები 4-41-1000	133 616	-	133 616	153 753
030	ლიცენზიაციები შემოსავლები 4-41-2000	-	-	-	-
040	რენტული შემოსავლები 4-41-3000	345 738	-	345 738	280 114
050	შემოსავლები საქონლისა და მომსახურების გაყიდვებიდან 4-42-0000	147 633	113 945	261 578	149 648
060	საქონლის გაყიდვებიდან შემოსავლები 4-42-1000	147 633	-	147 633	-
070	მომსახურების გაყიდვებიდან შემოსავლები 4-42-1000	-	113 945	113 945	149 648
080	სხვა	-	-	-	-
090		626 987	113 945	740 932	583 515
		<b>სულ</b>			

**შენიშვნა N15ბ გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი**

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
010	გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი 4-43-0000	390 546	-	390 546	193 476
020	ძირითადი აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი	390 546	-	390 546	193 476
030	საინვესტიციო ქონების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი	-	-	-	-
040	არამატერიალური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი	-	-	-	-
050	სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი	-	-	-	-

შენიშვნა N17 დარიცხული ხარჯები, განხილვები და სესხილი

N17 ა

ტექნიკური აღწერა	საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი			წინა საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი
	საბუჯეტო სახსრები	არასაბუჯეტო სახსრები	სულ	
010 შრომის ანაზღაურების ხარჯები 5-10-0000	6 132 248	109 456	6 241 704	5 725 963
020 საქონლისა და მომსახურების ხარჯები 5-20-0000	5 665 722	41 649	5 707 371	3 300 838
030 მ.გ. მატერიალური საშუალებების ხარჯები	351 218	210	351 428	-
040 ოკავის ხარჯები	-	-	-	-
050 მოვლის ხარჯები	12 135	-	12 135	-
060 მშენებლობის ხარჯები	2 902 229	-	2 902 229	2 112 310
070 მშენებლობის ხარჯები 5-40-0000	2 902 229	-	2 902 229	2 112 310
080 მშენებლობის ხარჯები 5-42-0000	-	-	-	-
090 შიდა ტრანსპორტის ხარჯები 5-50-0000	-	-	-	-
100 შიდა კავშირული ტრანსპორტის ხარჯები 5-51-0000	-	-	-	-
110 შიდა მშენებლობის ხარჯები 5-52-0000	-	-	-	-
120 სოციალური დახმარება/ჩხრჩნილობა 5-60-0000	1 019 442	-	1 019 442	1 041 614
130 სხვა ხარჯები 5-70-0000	384 093	-	384 093	349 174
140 საპროცენტო ხარჯები 5-71-0000	29 998	-	29 998	37 454
150 რენტის ხარჯები 5-72-0000	-	-	-	-
160 გარე ტრანსპორტი, რომლებიც სხვაგან არ არის ჩაითვლილი 5-73-0000	354 095	-	354 095	311 720
170 მშენებლობის ხარჯები 5-73-0000	152 231	-	152 231	311 720
180 კომუნიკაციების ხარჯები 5-73-1000	201 864	-	201 864	-
190 ქონებისა და ვალდებულებების ხარჯები, გარდა პრემიებისა 5-74-0000	-	-	-	-
200 გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვით დაკავშირებული ხარჯი 5-76-0000	-	-	-	-
210 ძირითადი აქტივების გაყიდვით დაკავშირებული ხარჯი	-	-	-	-
220 არამატერიალური აქტივების გაყიდვით დაკავშირებული ხარჯი	-	-	-	-
230 საინვესტიციო ქონების გაყიდვით დაკავშირებული ხარჯი	-	-	-	-
240 სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების გაყიდვით დაკავშირებული ხარჯი	-	-	-	-
250 სულ	16 103 735	151 105	16 254 840	12 529 899

N17 ბ განხილვები ხარჯები

ტექნიკური აღწერა	საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი				წინა საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი
	მიმდინარე	კამპილური	სულ	მიმდინარე	
010 ფულადი დანახვა	11 040	-	11 040	-	
020 უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებისგან დახმარება 5-31-1100	-	-	-	-	
030 საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან დახმარება 5-31-1200	-	-	-	-	
040 სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-31-1300	11 040	-	11 040	9 700	
050 მხედველობის სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-31-1310	11 040	-	11 040	-	
060 სხვა დონის სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-31-1320	-	-	-	9 700	
070 გარე ტრანსპორტი 5-32-0000	-	207 221	207 221	-	
080 უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებისგან დახმარება 5-32-1100	-	-	-	-	
090 საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან დახმარება 5-32-1200	-	207 221	207 221	-	
100 სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-32-1300	-	-	-	-	
110 მხედველობის სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-32-1310	-	1 600	1 600	-	
120 სხვა დონის სახელმწიფო ერთობილებისგან დახმარება 5-32-1320	-	205 621	205 621	-	
130 სულ	11 040	207 221	218 261	9 700	

N17 გ

ტექნიკური აღწერა	საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი				წინა საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი
	საბუჯეტო სახსრები	არასაბუჯეტო სახსრები	სულ	წინა საანგარიშგებო პერიოდის პერიუდი	
დასახელება	-	-	-	-	

010	სუბსიდიები საჯარო კორპორაციების 5-33-0000		54 996	-		54 996	-
020	პროცენტები საჯარო კორპორაციების 5-33-1000		54 996	-		54 996	-
030	გინანსური საჯარო კორპორაციები 5-33-2000		-	-		-	-
040	სუბსიდიები კრედიტ საწარმოების 5-34-0000		20 000	-		20 000	-
050	პროცენტები კრედიტ საწარმოების 5-34-1000		20 000	-		20 000	-
060	გინანსური კრედიტ საწარმოების 5-34-2000		-	-		-	-
070	სუბსიდიები სხვა სუბსიდიების 5-34-2000	სულ	19 175	-		19 175	5 766 595
080			94 171	-		94 171	5 766 595



შენიშვნა N19 ფულადი სასრები გადასახადებიდან *			
სტრუქტურის კოდი	სავადასახადო შემოსავლების დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა	წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა
010	ფიზიკური პირებისგან საქმიანობისგან გამომდინარე	-	-
020	კორპორაციებიდან და სხვა სანარმოებიდან მოგების გადასახადები	-	-
030	ქონების გადასახადი	2 584 539	2 168 777
040	დღგ	9 273 443	7 425 153
050	აქციები	-	-
060	სამაჟორ და იმპორტის მოსაჯრებლები	-	-
070	სხვა სავადასახადო შემოსავლები	-	-
080	სულ	<b>11 857 983</b>	<b>9 593 930</b>

\* ივსება შესაბამისი ერთეულების მიერ

**შენიშვნა N20 საპროგნოზო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების მოძრაობის შეტერება (შედარება) ნამეტან/(დეფიციტთან) \***

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	საანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა			სულ
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	სულ	
010	ნამეტნი/დეფიციტი (+/-)	-	-	4 877 153	
<b>არაფულადი მოძრაობები (კორექტირებები)</b>					
020	დარიცხული წმინდა პროცენტი (-/+)	-	0	(103 618)	
030	კვეთა (+)	-	0	2 902 229	
040	ამორტიზაცია (+)	-	0	-	
050	წლის გაუფასურების/ღირებულების შემცირების/საქვლო მოთხოვნების ხარჯი	-	0	-	
060	კრიტიკული დაგალობის წილი/კლება (+/-)	-	0	54 109	
070	ანარიცხების ზრდა/კლება (+/-)	-	0	-	
080	სხვა მიმდინარე ვალდებულებების ზრდა/კლება (+/-)	-	0	-	
090	წლის გაუფასურების დარიცხვების შემცირების/საქვლო მოთხოვნების ხარჯის უზუაბრებით	-	0	-	
100	კრიტიკული არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული მოგება/ზარალი	-	0	(390 546)	
110	ინვესტიციების გასაღვიდან მიღებული მოგება/ზარალი (+/-)	-	0	-	
120	დებიტორული დაგალობის ზრდა/კლება (+/-)	-	0	(43 257)	
130	სხვა მიმდინარე აქტივების ზრდა/კლება (+/-)	-	0	(3 825)	
140	სხვა არაფულადი აქტივებით ზრდა/კლება (+/-)	-	0	168 127	
150	გადახდილი პროცენტი (-) ***	-	0	(29 998)	
160	მიღებული პროცენტი და დარიცხვები (+) ****	-	0	133 616	
170	წმინდა ფულადი სახსრები საპროგნოზო საქმიანობებიდან	-	0	7 563 989	

სტრუქტურული კოდი	დასახელება	წინა სანგარიშგებო პერიოდის ბრუნვა		სულ
		საბიუჯეტო სახსრები	არასაბიუჯეტო სახსრები	
<b>არაფულადი მოძრაობები (კორექტირებები)</b>				
020	დარიცხული წმინდა პროცენტი (-/+)	0	0	-
030	კვეთა (+)	0	0	-
040	ამორტიზაცია (+)	0	0	-
050	წლის გაუფასურების/ღირებულების შემცირების/საქვლო მოთხოვნების ხარჯი	0	0	-
060	კრიტიკული დაგალობის ზრდა/კლება (+/-)	0	0	-
070	ანარიცხების ზრდა/კლება (+/-)	0	0	0
080	სხვა მიმდინარე ვალდებულებების ზრდა/კლება (+/-)	0	0	0
090	წლის გაუფასურების დარიცხვების შემცირების/საქვლო მოთხოვნების ხარჯის უკუგაბრუნებით	0	0	0
100	კრიტიკული არაფინანსური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული მოგება/ზარალი	0	0	-
110	ინვესტიციების გასაღვიდან მიღებული მოგება/ზარალი (+/-)	0	0	0
120	დებიტორული დაგალობის ზრდა/კლება (+/-)	0	0	0
130	სხვა მიმდინარე აქტივების ზრდა/კლება (+/-)	0	0	0
140	სხვა არაფულადი აქტივებით ზრდა/კლება (+/-)	0	0	0
150	გადახდილი პროცენტი (-) ***	0	0	-
160	მიღებული პროცენტი და დარიცხვები (+) ****	0	0	-
170	წმინდა ფულადი სახსრები საპროგნოზო საქმიანობებიდან	0	0	-

		შენიშვნა 21 ფაქტობრივი თამბაქოსა და საოპორტივო, საინვესტიციო და ფინანსური საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების შექცევა (მედიანა)					
სტრუქტურის კოდი	დასახელება	ბიუჯეტის შესრულება		ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება			
		ბიუჯეტის შესრულება	ფულადი სახსრები	ფულადი სახსრები	ფულადი სახსრები	ფულადი სახსრები	ბიუჯეტის ნაშთისა და წმინდა ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ზრდას (შემცირების) შექცევა(მედიანა)
<b>ბიუჯეტის შემოსულობები</b>							
010	ბიუჯეტის შემოსულობები	39 097 498	19 696 187	-	-	-	-
020	ჯადასახადობი	23 715 965	11 857 983	-	-	-	-
030	გრანტები	13 761 457	6 894 129	-	-	-	-
040	სხვა შემოსაულობი	1 620 076	944 076	-	-	-	-
050	არაფინანსური აქტივების შექცევა	781 092	-	390 546	-	-	-
060	ფინანსური აქტივების შექცევა	-	-	-	-	-	-
070	ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-
080	სულ ბიუჯეტის შემოსულობები	<b>39 878 590</b>	-	-	-	-	-
<b>ბიუჯეტის გადასახდელები</b>							
090	შრომის ანაზღაურება	6 143 548	1 986 224	-	-	-	-
100	საჩინოო და მომსახურება	4 358 413	2 074 118	-	-	-	-
110	პროექტი	29 998	29 998	-	-	-	-
120	სუბსიდიები	94 996	6 699 093	-	-	-	-
130	გრანტები	11 040	-	-	-	-	-
140	სოციალური დახმარება	999 469	999 469	-	-	-	-
150	სხვა ხარჯები	343 295	343 295	-	-	-	-
160	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7 778 365	-	7 779 265	-	-	-
170	ფინანსური აქტივების ზრდა	-	-	-	-	-	-
180	ვალდებულებების (ვალი) შექცევა	58 008	-	-	-	58 008	-
190	სულ ბიუჯეტის გადასახდელები	<b>19 817 133</b>	-	-	-	-	-
200	ბიუჯეტის ნაშთი**	1 679 312	-	-	-	-	1 679 312
210	ფულადი სახსრების ექვივალენტები	-	-	-	-	-	-
220	ბიუჯეტისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების მთლიანი ნაშთი	-	-	-	-	-	1 679 312
230	წმინდა ფულადი სახსრები	-	7 564 280	(7 388 719)	-	(58 008)	-
240	ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა (შემცირება)**	-	-	-	-	117 553	117 553



\* იესება მხოლოდ იმ ერთეულების მიერ, რომლებიც აკონტროლებენ ფულად სახსრებს

\*\* ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშში ბიუჯეტის ნაშთისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების უბი ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების

\* \* აღნიშნული ცოლია ფინანსური აქტივების ზრდას/ გამოკლებული ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ბიუჯეტის ფაქტობრივი საოპერაციო ნაშთისა და საოპერაციო საქმიანობიდან ფულადი სახსრების შექერება (შედარება)

ბიუჯეტის საერთო (მთლიანი) ნაშთი	xxx
არაფინანსური აქტივების ზრდა/(შეცირება)	xxx
ბიუჯეტის საოპერაციო ნაშთი	xxx
განსხვავებები საფუძვლების (მთოდების) მიხედვით	xxx
განსხვავებები დროითი პერიოდის მიხედვით	xxx
განსხვავებები ერთეულების მიხედვით	xxx
განსხვავებები კლასიფიკაციის მიხედვით	xxx
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან	xxx

სტრუქტურის კოდი	ფაქტობრივი თანხა შესადარის საფუძვლზე ბიუჯეტისა და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების მიხედვით	საოპერაციო საქმიანობა	საინვესტიციო საქმიანობა	ფინანსური საქმიანობა
010	განსხვავებები საფუძვლების (მთოდების) მიხედვით			
020	განსხვავებები დროითი პერიოდის მიხედვით			
030	განსხვავებები ერთეულების მიხედვით			
040	განსხვავებები კლასიფიკაციის მიხედვით			
050	ფაქტობრივი თანხა ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში			

# თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

## შენიშვნა N1 სააღრიცხვო პოლიტიკები და სხვა განმარტებითი შენიშვნები

1. ინსტრუქციების და სტანდარტების ჩამონათვალი, რის შესაბამისადაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება; ასევე, სტანდარტების და ინსტრუქციების ის ჩანაწერები, რომელთა გათვალისწინება ვერ მოხდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადების/წარდგენის დროს; ასევე, ამ გადახრების გამომწვევი მიზეზები.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ინსტრუქციების:

- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 4 თებერვლის #24 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის წესის“, შესახებ;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020წ. 15 იანვრის N 17 ბრძანებით დამტკიცებული “ საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 5 მაისის N 108 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს-ების) საფუძველზე ფინანსური აღრიცხვა-ანგარიშგების წარმოების შესახებ“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 2 დეკემბრის N289 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ და
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2019 წლის 5 აპრილის N99 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის დამტკიცების თაობაზე „
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2014 წლის 31 დეკემბერი N424 ბრძანებით დამტკიცებული "სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდებისგანხორციელების წესის შესახებ“ და შემდეგი საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე:

სსბასს 1 – ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა;

სსბასს 2 – ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშგება;

სსბასს 3 – სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები;

სსბასს 5 – ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები;

სსბასს 9 – შემოსავალი გაცვლითი ოპერაციებიდან

სსბასს 12 – მატერიალური მარაგები

სსბასს 14 – ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები;

სსბასს 17 – ძირითადი აქტივები;

სსბასს 19 – ანაღრიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები;

სსბასს 21 – ფულადი სახსრების არწარმოქმნილი აქტივების გაუფასურება;

სსბასს 23 – შემოსავალი არაგაცვლითი ოპერაციებიდან (გადასახადები და ტრანსფერები);

სსბასს 24 – ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაციის წარდგენა ფინანსურ ანგარიშგებაში;

სსბასს 26 – ფულადი სახსრების წარმოქმნილი აქტივების გაუფასურება

სსბასს 35 – კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება;

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე და გარდამავალი ეტაპის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდში მოქმედი სხვა სტანდარტები ბუღალტრულ აღრიცხვაში მუნიციპალიტეტს არ გამოუყენებია.

ანგარიშგების თაღირისთვის მუნიციპალიტეტში და კონტროლირებულ ერთეულებში (მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებულ ა(ა)იპ-ებში) დასრულებული იყო ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის კანონმდებლობით განსაზღვრული სავალდებულო ინვენტარიზაცია.

## 2. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების აღწერილობები

სსბასს საფუძველზე დარიცხვის მეთოდით მომზადებული საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს მუნიციპალიტეტის ფინანსური მდგომარეობის, მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგებისა და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ ისეთ ინფორმაციას, რომელიც მომხმარებლებს შეუძლიათ გამოიყენონ რესურსების განაწილებაზე გადაწყვეტილების მისაღებად და ასახავს მუნიციპალიტეტის ანგარიშვალდებულებასა და პასუხისმგებლობას, მისთვის მინდობილი რესურსების მიმართ. ეს ინფორმაცია:

- ა) ინფორმაცია, ფინანსური რესურსების წყაროების, განაწილებისა და გამოყენების შესახებ;
- ბ) ინფორმაცია იმის შესახებ, როგორ დააფინანსა ერთეულმა თავისი საქმიანობები და როგორ შეასრულა ფულად სახსრებთან დაკავშირებული მოთხოვნები;
- გ) ინფორმაცია, რომელის საფუძველზეც შეიძლება შეფასდეს მუნიციპალიტეტის ქმედუნარიანობა, დააფინანსოს თავისი საქმიანობები და შეასრულოს დაკისრებული პასუხისმგებლობები და ვალდებულებები;
- დ) ინფორმაცია, ერთეულის ფინანსური მდგომარეობისა და მისი ცვლილებების შესახებ; და
- ე) აგრეგირებული ინფორმაცია, რომლის მიხედვით შესაძლებელია მიღწეული შედეგების მიხედვით შეფასდეს საბიუჯეტო ხარჯების ეფექტიანობა და მიზნობრიობის დაცვა:

- კანონიერად მოხდა თუ არა რესურსების განაწილება და გამოყენება, დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამისად;
- მოხდა თუ არა რესურსების განაწილება და გამოყენება იურიდიული და სახელშეკრულებო მოთხოვნების, მათ შორის, შესაბამისი საკანონმდებლო ორგანოების მიერ დადგენილი ფინანსური შეზღუდვების შესაბამისად.

მუნიციპალიტეტის მიერ, რომლებიც იმყოფება ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვის დარიცხვის მეთოდზე გადასვლის პროცესში და პირველად გამოიყენებს სსბასს, მომზადებულია სსბასს 33—დარიცხვის მეთოდის საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს) პირველად გამოყენება, თანახმად გარდამავალი პერიოდის სსბასს-ის შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგება უმეტესწილად დაკულია სტანდარტების დებულებები. ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანად არის წარდგენილი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის ფინანსური მდგომარეობის, საქმიანობის ფინანსური შედეგების და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ და არ ეწინააღმდეგება საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS) საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა ეკონომიკური მოვლენა საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებით მოთხოვნილი შეფასების და აღიარების კრიტერიუმების გათვალისწინებით არის წარდგენილი. სსბასს განსაზღვრული ყველა მიზანის მიღწევა არ არის სავალდებულო, რადგან მუნიციპალიტეტის მიზანს არ წარმოადგენს და არ არის ორიენტირებული მოგების მიღებაზე - კანონმდებლობით ის პასუხისმგებელია საზოგადოებისთვის მომსახურების უსასყიდლოდ მიწოდებაზე, როგორც ეს პროგრამული ბიუჯეტით არის განსაზღვრული. საანგარიშგებო პერიოდში განხორციელებული ოპერაციების უფრო სრულყოფილად წარმოჩენის მიზნით, ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად წარდგენილია დამატებითი ინფორმაცია, მათ შორის ინფორმაცია, იმ მუხლების შესახებ, რომლებიც არ აკმაყოფილებს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარების კრიტერიუმებს.



მუნიციპალიტეტის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და სახელმწიფო ხაზინაში წარდგენის ვალდებულება, ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონმდებლობის და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მოთხოვნების გათვალისწინებით, აკისრია მუნიციპალიტეტს და დადგენილია სსბასს საფუძველზე მომზადებულ შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის დოკუმენტი. მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკა ასახავს იმ სპეციფიკურ საკითხებს, რომელიც არ რეგულირდება საქართველოს საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის მარეგულირებელი მეთოდოლოგიით და სსბასს (IPSAS)-ით და იწვევს მათი მოთხოვნებიდან გადახრას, ან მეთოდოლოგია და სტანდარტები იძლევა არჩევანის უფლებას.

უზრუნველყოფილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სისრულე - მოიცავს ყველა კონტროლირებული ერთეულის - მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებულ და საბიუჯეტო კოდექსით საბიუჯეტო ორგანიზაციად განსაზღვრულ ა(ა)იპ-ების ფინანსურ ანგარიშგებებს. კონტროლირებული ერთეული არ გამოირიცხება კონსოლიდაციიდან იმ მიზეზით, რომ მისი საქმიანობები განსხვავდება ეკონომიკურ ერთეულში შემავალი სხვა ერთეულების საქმიანობისაგან (საქონლისა და მომსახურების ეკონომიკურად მნიშვნელოვანი ფასებით ახდენს მიწოდებას მაშინ როდესაც ეკონომიკურ ერთეულში შემავალი სხვა ერთეულები უსასყიდლოდ ან/და ეკონომიკურად უმნიშვნელო ფასებით და ა.შ.); კონსოლიდირებული და ა(ა)იპ-ების ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია ერთიანი სააღრიცხვო პოლიტიკით, რომელიც სამოქმედოდ მიღებულია მუნიციპალიტეტის მიერ. ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს, დაცულია ანგარიშგების ხარისხობრივი მახასიათებლების ყველა კრიტერიუმი, არაარსებითი გამონაკლისების გარდა. სსბასს მოთხოვნების გათვალისწინებით სრული კონსოლიდაცია ვერ განხორციელდა, ვინაიდან ხაზინის ელექტრონული საინფორმაციო სისტემით გათვალისწინებული ელექტრონული მთავარი წიგნის ფუნქციონალი ამ ეტაპზე დასრულებული სახით არ ფუნქციონირებს და ინფორმაცია, საანგარიშგებო პერიოდში მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან ა(ა)იპ-ებისთვის სუბსიდიის მუხლით გამოყოფილი ასიგნებების ფარგლებში განული საკასო ხარჯები ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით არ არის აღრიცხული, ვინაიდან სუბსიდია ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლებად არ არის დეტალიზებული (სუბსიდიის ხარჯების ქვეტიპებს დეტალური მუხლების მიხედვით ხაზინის სისტემა არ ითვალისწინებს და საკასო ხარჯების განწევა და აღრიცხვა ქვეტიპებად არ ხდება). მოთხოვნები და ვალდებულებები, რომლებიც წარმოშობილია მუნიციპალიტეტსა (მაკონტროლებელსა) და კონტროლირებულ ერთეულებს შორის შიდა ოპერაციებით, ფინანსური ანგარიშგებიდან ელიმინირებულია, ხოლო კონსოლიდაციას დაქვემდებარებულ ერთეულებს შორის განხორციელებული ოპერაციების და ნაშთების ელიმინირება სრულად უზრუნველყოფილია.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია საანგარიშო წლის საწყის თარიღსა და ფინანსური ანგარიშგების თარიღს შორის მომხდარი ყველა ეკონომიკური მოვლენა, რომლებიც დაჯგუფებულია მათი ეკონომიკური მახასიათებლების მიხედვით.

**ფინანსური ანგარიშგების ელემენტებია:**

- ა) აქტივები;
- ბ) ვალდებულებები;
- გ) წმინდა აქტივები/კაპიტალი;
- დ) შემოსავლები;
- ე) ხარჯები;
- ვ) წმინდა აქტივებში /კაპიტალში განხორციელებული სხვა ცვლილებები;
- ზ) ფულადი სახსრების ნაკადები.

მუნიციპალიტეტი ბუღალტრულ აღრიცხვაში იყენებს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულ სსბასს საფუძველზე მომზადებულ სამუშაო ანგარიშთა გეგმას. სამუშაო ანგარიშების გეგმის სტრუქტურა ასევე ითვალისწინებს: საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნებს; მმართველობითი აღრიცხვის და შესაბამისი ანალიზური აღრიცხვის წესებს და პირობებს; სტატისტიკურ და სხვა არაფინანსური ანგარიშების მომზადების წესებს. ბუღალტრულ ანგარიშებზე ჩანანერების შეტანის საფუძველს წარმოადგენს პირველადი აღრიცხვის გარე და შიდა დოკუმენტი, რომელიც ასახავს ეკონომიკური მოვლენის მოხდენის ფაქტს. ეკონომიკური მოვლენების მოკორესპონდენტო ბუღალტრულ ანგარიშებზე ასახვა ხდება პირველად დოკუმენტებში

მითითებული ოპერაციების და სხვა მოვლენების მოხდენის თარიღით და მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელსაც უკავშირდება აღნიშნული მოვლენა. მუდმივ და დროებით ანგარიშებზე ჩანაწერები კეთდება ორმაგი ჩანჩურის პრინციპის გამოყენებით, ფულად გამოსახულებაში. დროებით ანგარიშებზე ასახული შემოსავლები და ხარჯები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ანგარიშგების თარიღისთვის 31 დეკემბერს გადაიხურება წმინდა აქტივების/კაპიტალის ანგარიშებზე. საცნობარო ანგარიშები გამოიყენება ფინანსური მდგომარეობის და შედეგების შესახებ დამატებითი ფინანსური ინფორმაციის წარსადგენად. საცნობარო ანგარიშებზე ჩანაწერები კეთდება ორმაგი ჩანაწერის პრინციპის გამოყენების გარეშე, ფულად გამოსახულებაში.

მუნიციპალიტეტის და ყველა კონტროლირებული ერთეულების მიერ საბიუჯეტო ასიგნებები გამოყენებული იყო დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამისად. საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით და სახაზინო მომსახურების პრინციპებით განსაზღვრული მოთხოვნები, გადახდების განხორციელების წესებით დადგენილ ეტაპებზე (ვალდებულების რეგისტრაცია, წინასწარი გადახდა, დამონშება) დაცულია, ხარჯები განეულია და ფინანსური ვალდებულებები საანგარიშო პერიოდში აღიარებულია „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნების დაცვით, რაც ითვალისწინებს: - შესაბამისი დაზუსტებული ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნების ზევით გადახდაზე ვალდებულების აღება დაუშვებელია; ასევე ასიგნებების ზევით ფინანსური ვალდებულების აღება დაუშვებელია, გარდა საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და მრავალწლიანი შესყიდვებით ნაკისრი ვალდებულებებისა.

საბიუჯეტო თანხების გადახარჯვა არ მომხდარა. ხარჯები არ განეულია ასიგნების გარეშე, გარდა კანონდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისებისა. კანონმდებლობით განსაზღვრული და სახაზინო მომსახურების პრინციპებით დაშვებული გამონაკლისები შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით გამოყენებულია როგორც დარიცხვის მეთოდით ხარჯების აღრიცხვის, ასევე ბიუჯეტის საკასო შესრულების დროს, საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური და უწყვეტი მომსახურების ხარჯებთან მიმართებაში.

მუნიციპალიტეტის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე - მომდევნო საბიუჯეტო წელს გამოყოფილი რესურსებით განაგრძობს ფუნქციების შესრულებას და პროგნოზირებად მომავალში არ იგეგმება რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ მოიცავს არსებით შეცდომებს: არ არის გამოტოვებული არსებითი აღრიცხვის ელემენტები ან არც არსებითი უზუსტობები დაშვებული, რომელიც ინდივიდუალურად ან ერთობლიობაში გავლენას მოახდენს მომხმარებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებაზე ან მომხმარებლის შეფასებებზე. არსებითობის შეფასება ხდება შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრული კრიტერიუმებით, რომელიც ითვალისწინებს შეფასებას რიცხობრივი მაჩვენებლის ან შინაარსის მიხედვით, რომელსაც ძირითადად განსაზღვრავს პროგრამული ბიუჯეტის მოთხოვნები, საბიუჯეტო კანონმდებლობა და ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი.

ფინანსური ანგარიშგების პაკეტი მოიცავს:

- ა) ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას;
- ბ) ფინანსური შედეგების ანგარიშგებას;
- გ) წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებას;
- დ) ბიუჯეტისა და რეალური თანხების შედარებას,
- ე) განმარტებითი შენიშვნას.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია გასული პერიოდის შესადარისი ინფორმაცია, მიმდინარე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი ყველა რიცხობრივი მონაცემის შესაბამისად, გარდა ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნისა (შენიშვნა #20). სხასს 1 თანახმად: როდესაც იცვლება ფინანსურ ანგარიშგებაში მუხლების წარდგენის ფორმა ან კლასიფიკაცია, უნდა მოხდეს შესადარისი თანხების რეკლასიფიკაცია, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც რეკლასიფიკაცია შეუძლებელია. შეუძლებელი მოთხოვნის შესრულება შეუძლებლად მიიჩნევა მაშინ, როდესაც ერთეულს არ შეუძლია მისი დაკმაყოფილება, ყველა

გონივრული მცდელობის მიუხედავად. როდესაც შესაძარისი თანხების რეკლასიფიკაციის განხორციელება შეუძლებელია, ერთეულმა განმარტებით შენიშვნებში უნდა ახსნას:

- (ა) თანხების რეკლასიფიკაციის განუხორციელებლობის უშუალო მიზეზი; და
- (ბ) იმ შესწორებების ხასიათი, რომლებიც საჭირო იქნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ მოხდებოდა თანხების რეკლასიფიკაცია.

სსბასს ეს რეკომენდაცია გათვალისწინებულია: - მუნიციპალიტეტის ბუღალტრული აღრიცხვის აღრიცხვითი საფუძველით. გასულ წლებში ბუღალტრულ აღრიცხვას აწარმოებდა არასრული დარიცხვის მეთოდით და არ აღრიცხავდა ბიუჯეტის შემოსავლებს და ფულად სახსრებს. ბიუჯეტის შემოსულობების და გადასახდელების მოძრაობის ანგარიშგება მზადდებოდა საკასო მეთოდით ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგების ჭრილში, რომელიც შესაბამისობაშია ფულადი სახსრების პირდაპირი მეთოდით ანგარიშგებასთან, ხოლო სსბასს პირველად გამოყენების შემთხვევაში, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაზე შენიშვნა #20 სახით განმარტებითი შენიშვნის მომზადება მოითხოვს არაპირდაპირი მეთოდის გამოყენებას, რისთვის აუცილებელია წინა საანგარიშო პერიოდში აქტივების და ვალდებულებების ცვლილებებზე, ასევე ხარჯებზე და შემოსავლებზე სრული დარიცხვის ინფორმაციის მომზადება. შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულია, გამონაკლისის სახით მიმდინარე პერიოდში ბიუჯეტის შემოსავლების გარკვეული კატეგორიების აღრიცხვა საკასო მეთოდით (სანამ ხაზინის ელექტრონულ სისტემაში ელექტრონული მთავარი წიგნი სრული ფუნქციონალით არ ამუშავდება); შესაბამისად მოხდა წინა წლის შემოსავლების რეკლასიფიკირება დარიცხული შემოსავლების სახით, რაც წარმოდგენილია ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში და გაანგარიშებულია ნამეტი და დეფიციტი სსბასს მიხედვით. მიუხედავად ამისა, 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, საოპერაციო საქმიანობით ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებისთვის, ვერ მოხერხდა არაპირდაპირი მეთოდით წინა წლის ფინანსური შედეგების კორექტირების მაჩვენებლების იმგვარად შეგროვება, რაც მუნიციპალიტეტს მისცემდა რეკლასიფიკაციის საშუალებას და ასევე ინფორმაციის ხელახლა შექმნაც შეუძლებელი იყო. არც ინსტრუქციით დამტკიცებული ანგარიშგების ფორმების მონაცემები იძლევა მაკორექტირებელ სრულ მაჩვენებლებს. შედეგად შეუძლებელია შენიშვნა #20 მიზნებისთვის გასული საანგარიშო წლის მონაცემების შეგროვება. ასევე ანგარიშგების ფორმები არ ითვალისწინებს აქტივების და ვალდებულებების კლასიფიკირებას წყაროების მიხედვით- საბიუჯეტო და საკუთარი სახსრების სახით, ამდენად შენიშვნა #20 - წმინდა ფულადი სახსრების ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, მომზადებულია ერთიანად ორივე წყაროს მიხედვით. საკუთარი სახსრები მუნიციპალიტეტის საბიუჯეტო შემოსავლებთან მიმართებაში 2%-ს არ აღემატება, შესაბამისად ფულის მოძრაობის ანგარიშგების მიზნებისთვის, საკუთარი სახსრების სახით ფულადი ნაკადების განცალკევებლად წარდგენას არსებითი მნიშვნელობა არ აქვს.

აქტივებისა და ვალდებულებების ან ხარჯებისა და შემოსავლების ურთიერთგადაფარვა, საანგარიშო პერიოდში არ მოხდარა, რომელიც როგორც სსბასს ასევე მოქმედი კანონმდებლობით დაუშვებელია, გარდა გამონაკლისი შემთხვევისა. საანგარიშო პერიოდში გამონაკლის შემთხვევას ადგილი არ ქონია.

შემდგომში მთავრობის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიზნებიდან გამომდინარე, მუნიციპალიტეტის ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტების ფორმები წარმოდგენილია ინსტრუქციით დამტკიცებული ფორმატით, მათ შორის საბალანსო მუხლები ნულოვანი ნაშთით. განმარტებითი შენიშვნების ცხრილები ნულოვანი ნაშთებით ანგარიშგებაში წარმოდგენილია. ხოლო დაკავშირებული ტექსტური ფინანსური და არაფინანსური ინფორმაციები, მუნიციპალიტეტის საქმიანობისთან დაკავშირებით, ასახულია შენიშვნა #1-ში.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში განცალკევებულად არის ასახული მიმდინარე და გრძელვადიანი აქტივები და მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ვალდებულებები სსბასს განსაზღვრული კრიტერიუმების მიხედვით. აქტივებისა და ვალდებულებების თითოეული მუხლისათვის ასახულია თანხები, რომელთა მიღება ან დაფარვა მოსალოდნელია:

- (ა) საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ არა უმეტეს თორმეტ თვეში (მოკლევადიანი); და
- (ბ) საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ თორმეტ თვეზე მეტი პერიოდის განმავლობაში (გრძელვადიანი).

ინსტრუქციით დადგენილი აუცილებელი მუხლების გარდა, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში დამატებითი მუხლების წარდგენის საჭიროება არ არის, ხოლო საცნობარო ანგარიშგებზე ასახული ინფორმაციები გამჟღავნებულია.

ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდში შემოსავლებისა და ხარჯების ყველა მუხლი, როგორც ნამეტი ან დეფიციტი. შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლები განსაზღვრულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით და გათვალისწინებულია სსბასს მოთხოვნები. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლების გარდა, მუნიციპალიტეტის ფინანსური შედეგების ელემენტების ასახვად, არსებითობის ფაქტორის, შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლების შინაარსისა და ფუნქციების გათვალისწინებით, დამატებითი მუხლებისა და სახელწოდებების და წარდგენის თანამიმდევრულობის შეცვლის აუცილებლობა არ არის. ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში და განმარტებით შენიშვნებში წარმოდგენილია მთლიანი შემოსავლის ქვეჯგუფი, რომლის დაჯგუფება/კლასიფიკაცია მოხდა ოპერაციების შინაარსის მიხედვით, ხოლო აღიარებული ხარჯების კლასიფიკაცია - მათი ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, რომელიც უფრო საიმედო და შესაბამის ინფორმაციას იძლევა. ფუნქციების მიხედვით ხარჯები ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული არ არის.

შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად, მუნიციპალიტეტის შემოსავალი, კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც მუნიციპალიტეტის მიერ თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის მიღებული ან მისაღები მომსახურების პოტენციალის, ასევე ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას. ასევე, მუნიციპალიტეტის კონტროლირებული ერთეულების მიერ, ადგილობრივი თვითმმართველობის სახელით ან მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას.

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია რომ შეფასდეს:

- მუნიციპალიტეტის მიერ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების გამომუშავების უნარი და
- მუნიციპალიტეტის მოთხოვნილებები, ფულადი სახსრების გამოყენების შესახებ.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება და განმარტებები წარმოდგენილია **სსბასს 2 – ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ**, შესაბამისად. სსბასს გადახრა და ფულადი სახსრებს აღიარება მუნიციპალიტეტის მიერ განსაზღვრულია შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით და საფუძვლად გამოყენებულია ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის ძირითადი პრინციპის - „**დამოუკიდებლობა** – საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტებისა და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების დამოუკიდებლობა, რომელსაც უზრუნველყოფს საკუთარი შემოსულობები და ნაშთი, აგრეთვე საკუთარი გადასახდელების დამოუკიდებლად განსაზღვრის უფლება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად“, მოთხოვნები.

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება, როგორც ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო კომპონენტი, მომზადებულია პირდაპირი მეთოდით. ანგარიშგებაში ფულად ნაკადებზე ინფორმაციის საფუძველს წარმოადგენს საბიუჯეტო და არასაბიუჯეტო სახსრებით ბიუჯეტების შესრულების ანგარიშგების მაჩვენებლები და სახაზინო ანგარიშგებზე შემოსულობებისა და გადასახდელების აღრიცხვის მონაცემები. ხაზინის ერთიან ანგარიშზე საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით ბიუჯეტის შემოსულობების აღრიცხვა-ანგარიშგების წესების შესაბამისად შემოსავლებში აისახება გაურკვეველი თანხები, რომელიც ანგარიშგების თარიღისთვის ასახულია ხაზინის ერთიან ანგარიშზე, როგორც საკასო ხარჯის შემდეგ უკან მობრუნებული თანხები, რომელიც არ არის ბიუჯეტში მიმართული. ფულის მოძრაობის ანგარიშგების მონაცემების ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგების მონაცემებთან შეჯერების მიზნით მომზადებულია განმარტებითი შენიშვნა #20 ცხრილის სახით, სადაც ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობების შედეგად წარმოდგენილია არაპირდაპირი მეთოდით.

წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში ასახულია:

- \_ საანგარიშგებო პერიოდის ნამეტი / დეფიციტი;



– სსბასს 3-ის თანახმად სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შედეგები და აღიარებული შეცდომების კორექტირებები, რომლებიც განცალკევებით არის წარმოდგენილი.

ორ საანგარიშგებო თარიღს (საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისი და დასასრული) შორის წმინდა აქტივების/კაპიტალის ცვლილებებით ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებია წმინდა აქტივების ზრდა ან შემცირება საანგარიშგებო პერიოდში. ანგარიშგებაში ასახულია შემოსავლებისა და ხარჯების ჯამური თანხა, იმ მუხლების ჩათვლით, რომელთა აღიარება ხდება უშუალოდ წმინდა აქტივებში/კაპიტალში, როგორცაა გადაფასებით განპირობებული ზრდა ან შემცირება, უცხოური ვალუტის გაცვლის შედეგად მიღებული საკურსო სხვაობები - აღიარებულია პირდაპირ წმინდა აქტივებში/კაპიტალში მომხდარ ცვლილებად.

ასევე წინა საანგარიშო პერიოდში დეპოზიტებით ვალდებულების კატეგორიაში რიცხული ბიუჯეტის გარდამავალი ნაშთი რეკლასიფიცირებულია და გაზრდილია კაპიტალი ვალდებულების ანულირებით. გარდამავალი ნაშთი ასახულია ისე როგორც ბიუჯეტის შემოსავლების აღიარებით წარმოქმნილი გაუხარჯავი ფულადი სახსრები.

სსბასს 24 თანახმად, ფინანსური ანგარიშგების ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება მომზადებულია საკასო მეთოდის შესაბამისად. ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება ინსტრუქციის თანახმად მომზადებულია მხოლოდ ადგილობრივი თვითმართველი ერთეულის ბიუჯეტისთვის. ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგება მუნიციპალიტეტის მიერ მომზადებულია საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად, ფინანსური ანგარიშგებისგან დამოუკიდებლად. მუნიციპალიტეტის სამეურნეო ოპერაციების შინაარსი საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით, ძირითადი საქმიანობების აღწერა და შესაბამისი კანონმდებლობა, რომელიც არეგულირებს საბიუჯეტო საქმიანობას, მოცემულია ადგილობრივი თვითმართველი ერთეულის პროგრამული ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში.

### **ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენები**

მუნიციპალიტეტი სსბასს 14 თანახმად ასახავს ანგარიშგების თარიღის შემდგომ მოვლენებს. ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარ მოვლენებს მიეკუთვნება ისეთი მოვლენები, რომლებიც წარმოიქმნება ანგარიშგების თარიღსა და ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღს შორის. მოვლენები, რომლებზეც ერთეულს გააჩნია მტკიცებულებები ანგარიშგების თარიღისათვის პირობების არსებობაზე, განიხილება ანგარიშგების თარიღის შემდგომ მაკორექტირებელ მოვლენებად, ხოლო მოვლენები, რომლებიც მიგვანიშნებს ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში წარმოქმნილ პირობებზე – ანგარიშგების თარიღის შემდგომ არამაკორექტირებელ მოვლენებად. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მაკორექტირებელი მოვლენების შემთხვევაში ხდება ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების კორექტირება ან ისეთი მუხლების აღიარება, რომლებიც მანამდე არ იყო აღიარებული, ხოლო ანგარიშგების თარიღის შემდგომი არამაკორექტირებელი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ, აისახება ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში და განმარტებით შენიშვნებში აისახება ანგარიშგების თარიღის შემდეგ მომხდარი მხოლოდ ისეთი მაკორექტირებელი და არამაკორექტირებელი მოვლენები, რომლებიც წარმოიქმნება ანგარიშგების თარიღსა და მუნიციპალიტეტის (მაკონტროლებელი ერთეულის) ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღს შორის პერიოდში. შემდგომ, ანგარიშგების დამტკიცებისა და სახაზინო სამსახურის მიერ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღს შორის პერიოდში, მომხდარი მაკორექტირებელი და არამაკორექტირებელი მოვლენების ასახვა მუნიციპალიტეტის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და განმარტებით შენიშვნებში არ ხდება.

### **3. წინა პერიოდ(ებ)ის არაარსებითი შეცდომების აღწერილობა, რომლებიც გასწორდა პერსპექტიულად, მიმდინარე პერიოდის ანგარიშგებაში**

ფინანსური ანგარიშგება არ მოიცავს არაარსებით შეცდომებს, ვინაიდან არ გამოვლენილა ანგარიშგების მომზადების დროს.

### **4. არსებითი არამაკორექტირებელი მოვლენის შესახებ დეტალური ინფორმაცია, ფინანსური შედეგის წინასწარ შეფასებასთან ერთად, ან შესაბამისი მიზეზების მითითებით, თუ რატომ ვერ მოხერხდა ფინანსური შედეგების წინასწარი განსაზღვრა**

არამაკორექტირებელ მოვლენებს წარმოადგენს კანონმდებლობით დადგენილი გამონაკლისები საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური ხარჯების და უწყვეტი მომსახურების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან დათარგის წესით, რომელიც გამოყენებულია 2021 წლის ხარჯებთან მიმართებაში.

### **ფულადი სახსრები და ექვივალენტები შენიშვნა N2 ა--თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულად სახსრებად ასახულია ხაზინის ერთიანი ანგარიშთა სისტემაში ასახული მუნიციპალიტეტის კუთვნილი როგორც საბიუჯეტო, ასევე არასაბიუჯეტო ფულადი სახსრების ნაშთები საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და საბოლოო ნაშთების სახით, რომელიც დადასტურებულია სახაზინო და საბანკო ამონაწერებით. უცხოურ ვალუტაში მუნიციპალიტეტს ნაშთი არ ფრიცხება. არასაბიუჯეტო სახსრების სახით რიცხული თანხები არის კონტრაქტული ერთეულების - ა(ა)იპ-ების კუთვნილი ფულადი სახსრები, რომლებიც ასახულია ამ ერთეულების ფინანსურ ანგარიშგებაში როგორც მოთხოვნა დებიტორული დავალიანების სახით მუნიციპალიტეტის მიმართ და მუნიციპალიტეტის მიერ აღრიცხულია, როგორც ვალდებულება ა(ა)იპ-ების მიმართ. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს სსბასსს მიხედვით კონსოლიდაციის მოთხოვნების შესაბამისად ელიმინირებულია დებიტორულ-კრედიტორული დავალიანებები და აღიარებულია მუნიციპალიტეტის ფულად არასაბიუჯეტო სახსრებად. ფულადი სახსრების ექვივალენტები მუნიციპალიტეტს არ გააჩნია: საბიუჯეტო კოდექსით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, დამატებითი საბიუჯეტო შემოსავლების მიღების მიზნით, კომერციულ ბანკებში დროებით განთავსებული ფულადი სახსრები არ აკმაყოფილებენ სსბასს დადგენილ კრიტერიუმებს და ფულადი სახსრების ექვივალენტებად არ აღირიცხება.

მუნიციპალიტეტის ფულად სახსრების ნაშთში ასახულია საკასო ხარჯების მობრუნების შედეგად სახაზინო კოდზე გაურკვეველი თანხების სტატუსით რიცხული სახსრები, რომელიც ბიუჯეტში მიიმართება მომდევნო საბიუჯეტო წელს, როგორც ბიუჯეტის შემოსავალი წინა წლებში ბიუჯეტების გამოყენებელი სახსრების მობრუნების შედეგად მიღებული შემოსავლები.

### **მიმდინარე ინვესტიციები და მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანებები- შენიშვნა 2 ა--თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

დებიტორული დავალიანების სახით მოთხოვნის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც სავარაუდოა მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღნიშნული აქტივისგან. მოკლევადიანი მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება ნომინალური ღირებულებით, რომელიც ანგარიშგების თარიღისათვის შესაძლებელია შემცირდეს საეჭვო მოთხოვნების ანარიცხების თანხებით. ანგარიშგების თარიღისთვის რიცხული მოთხოვნები არის შემოსავლების დარიცხვის მეთოდით აღრიცხვის შედეგად წარმოშობილი მოთხოვნები. შესაძარი ინფორმაციის

მომზადების მიზნით, წინა წლის ბალანსზე რიცხული დებიტორული დავალიანებები რეკლასიფიცირებულია სსბასს საფუძველზე მომზადებული ანგარიშთა გეგმის მიხედვით.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს მუნიციპალიტეტი აფასებს არსებობს თუ არა რაიმე მინიშნება დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების შესახებ **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულებები**, მიხედვით. თუ თანხების მიღება შეუძლებელია, ამ შემთხვევაში მთლიანად ნულდება შესაბამისი მოთხოვნა და გაუფასურების ზარალი აღიარდება ხარჯად. თუ არსებობს დებიტორული დავალიანების გარკვეული ნაწილის გადაუხდელობის ალბათობა, დარჩენილი დებიტორული დავალიანების ნაშთის შესაბამისი ანარიცხები აღიარდება და აღიარდება საეჭვო დებიტორული დავალიანების ხარჯი ზარალის სახით.

თუ მუნიციპალიტეტმა მიიღო თანხები უკვე გაუფასურებული მოთხოვნებიდან, მაშინ მიღებული თანხები აღირიცხება როგორც შემოსავალი გაუფასურების უკუგატარების შედეგად და აისახება ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში. საანგარიშო პერიოდში გაუფასურებული დებიტორული დავალიანებების საღრისხვო შეფასების ცვლილებით მუნიციპალიტეტს შემოსავალი არ მიუღია.

მოთხოვნების თანხების ჩამოწერა და დებიტორული დავალიანების დაფარვა ხდება მაშინ, როდესაც:

- მიღებულია მოთხოვნასთან დაკავშირებული ყველა თანხა;
- მისაღებ თანხებთან დაკავშირებული ყველა უფლებები გადაეცა სხვა პირს;
- მიღებულია მომსახურება ან აქტივი.

ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული დებიტორული დავალიანებები რეალურია და შეფასებულია საიმედოდ, დადასტურებულია, რომ მუნიციპალიტეტში მოსალოდნელია დავალიანებებიდან ეკონომიკური სარგებლის მიღება. პირობითი აქტივები და ჩამოწერილი დებიტორული დავალიანებები საცნობარო ანგარიშებზე მუნიციპალიტეტს ანგარიშგების თარიღისთვის არ ერიცხება.

### **მატერიალური მარაგები- შენიშვნა #3 -თან დაკავშირებით სააღრისხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

მატერიალური მარაგების აღრისხვას მუნიციპალიტეტი აწარმოებს სსბასს 12 „მატერიალური მარაგები“. შესაბამისად; მუნიციპალიტეტის მატერიალური მარაგები არის არაფინანსური აქტივები:

- ა. მომსახურების პროცესში გამოსაყენებელი ნედლეულისა და მასალების ფორმით;
- ბ. გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების - ტექნიკა, ინვენტარი და მოწყობილობების სახით;
- გ. ნედლეულისა და მასალების და გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების ფორმით, რომლებიც ინახება სხვა ერთეულებზე განაწილებისათვის ჩვეულებრივ (საოპერაციო) რეჟიმში.
- დ. ნედლეულისა და მასალების და გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების ფორმით, რომლებიც ინახება გაყიდვისთვის.
- ე. მანქანა-დანადგარების სათადარიგო ნაწილებს, გარდა ისეთი სათადარიგო ნაწილებისა, რომლებიც აკმაყოფილებს ძირითად აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს, და სხვა მარაგებს. მატერიალური მარაგები მოიცავს მცირეფასიან გრძელვადიან არაფინანსურ აქტივებს და სხვა დანარჩენ მატერიალურ მარაგებს, მცირეფასიანი აქტივებია - მრავალჯერადი გამოყენების ტექნიკა, ინვენტარი და მოწყობილობა, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ძირითადი აქტივების აღიარების კრიტერიუმს, კერძოდ, არ წარმოადგენენ 500 ლარზე მეტი ღირებულების აქტივებს, მიუხედავად იმისა, რომ ერთ წელზე მეტი ხნის ვადით ხდება მათი გამოყენება.

მუნიციპალიტეტი მარაგს აღიარებს იმ თარიღით, როდესაც ხორციელდება აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული ყველა ძირითადი რისკისა და სარგებლის მისთვის გადაცემა. მატერიალური მარაგების შეფასებისას იყენებს თვითღირებულების მეთოდს, როდესაც მათი შეძენა ხდება გაცვლითი ოპერაციის გზით. მატერიალური მარაგების თვითღირებულება მოიცავს შეძენის (ტრანსპორტირებისა და სხვა სავალდებულო ხარჯების გათვალისწინებით) დანახარჯს, რომლებიც განეულება მის მოცემულ ადგილამდე

ტრანსპორტირებისათვის და სათანადო მდგომარეობაში მოსაყვანად. მატერიალური მარაგების შესყიდვის შემთხვევაში, ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან, მარაგების თვითღირებულებაში შემავალი სსბასს განსაზღვრული დანახარჯების საკასო ხარჯი გაიწვევა საბიუჯეტო კლასიფიკაციის იმ მუხლიდან, საიდანაც ხდება შესყიდვის საკასო ხარჯის განწვევა.

არაგაცვლითი ოპერაციის შემთხვევაში მიღებული ისეთი მატერიალური მარაგების შეფასებისას, რომელთაც საბალანსო ღირებულება გააჩნიათ, აღიარდება გადმომცემი ერთეულის მიერ აღნიშნული მატერიალური მარაგების შესაფასებლად გამოყენებული თვითღირებულების ოდენობით ან ღირებულების განსაზღვრისათვის გამოყენებული სხვა თანხით, თუ ოპერაციის მეორე მხარეს წარმოადგენს საბიუჯეტო ორგანიზაცია. სხვა შემთხვევაში მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სსბასს მოთხოვნებს სამართლიანი ღირებულების დადგენაზე. საჯარო და სხვა სექტორიდან მარაგები არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებულია საანგარიშო პერიოდში. მიუხედავად სსბასს მოთხოვნისა, კერძო სექტორიდან მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულება არ განსაზღვრულა, საექსპერტო შეფასებაზე მომსახურების შესასყიდად ფინანსური რესურსების სიმცირის გამო და ასევე, ხარჯ-სარგებლიანობის პრინციპის გათვალისწინებით, აღიარებულია თვითღირებულებით (მიღების დოკუმენტის საფუძველზე).

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის მიზნით სსბასს განსაზღვრული ნეტო სარეალიზაციო და ჩანაცვლების ღირებულებები მუნიციპალიტეტის მიერ არ გამოიყენება, კანონმდებლობით განსაზღვრული საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გარდა აუქციონის გზით მარაგების გაყიდვის შემთხვევისა. აუქციონის ჩატარების წესის თანახმად, ექსპერტული შეფასებით დგინდება გასაყიდი საქონლის სარეალიზაციო ფასი, რაც აისახება ბუღალტრულ აღრიცხვაში გასაყიდი მატერიალური მარაგების აღიარების დროს არაკლასიფიცირებული შემოსავლების სახით. გაყიდვის შემთხვევაში სარეალიზაციო ღირებულება აღიარდება რეალიზაციის ხარჯად - სხვა დანარჩენი საქონლისა და მომსახურების ხარჯის კატეგორიაში, ხოლო მიღებული შემოსავალი სრულად აღიარდება დარიცხვის მეთოდით, როგორც საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი. ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში აისახება მოგება ან ზარალი, ხოლო შენიშვნა #15 და შენიშვნა #17 სრული შემოსავალი და სრული ხარჯი.

მუნიციპალიტეტის მიერ იმ მატერიალური მარაგების, რომელთა შესყიდვა საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში ხდება ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებების ფარგლებში და უსასყიდლოდ განაწილდება კონტრაქტორებულ ან/და სხვა ერთეულებზე, აღიარების შემთხვევაში, ჩანაცვლების ღირებულების განსაზღვრა არ ხდება და ხარჯად აღიარდება თვითღირებულებით.

მატერიალური მარაგები (გარდა გასაყიდად გამიზნული მატერიალური მარაგებისა, რომელთანაც დაკავშირებულია შემოსავალის მიღება), შესაბამისი პერიოდის ხარჯად აღიარდება:

- ა. განაწილებისას, ექსპლუატაციაში გადაცემის მიზნით გაცემის შემთხვევაში;
- ბ. საკუთრების უფლების და ყველა რისკის გადაცემისას, უსასყიდლოდ განაწილების შემთხვევაში.
- გ. მასთან დაკავშირებული მომსახურების განწვევის შემთხვევაში, შესაბამისი მომსახურების დადასტურების შემდეგ.

დ. გადაცემისთანავე ან საბოლოო მოხმარების შემთხვევაში, თუ მატერიალური მარაგები გადაცემულია დადგენილი ნორმების ფარგლებში.

გასაყიდად გამიზნული მატერიალური მარაგები ხარჯად აღიარდება იმ პერიოდში, როცა ხდება მასთან დაკავშირებული შემოსავლის აღიარება, როგორც განსაზღვრულია შემოსავლის სააღრიცხვო პოლიტიკით.

მატერიალური მარაგების დაზიანების, გაუქვების ან სხვა მიზეზით დანაკარგი და დანაკლისი, აღიარდება როგორც ხარჯი ზარალის სახით იმ პერიოდში, როდესაც ქონდა შემთხვევას ადგილი. მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირება მისი გაუფასურების შედეგად, აღიარდება როგორც „მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირების ხარჯები“. ღირებულების აღდგენის შემთხვევაში აღიარდება როგორც შემოსავალი (კომპენსაცია) – „მატერიალური მარაგების ღირებულების შემცირების უკუგატარებით“. კომპენსირება



(შემოსავალი) შეზღუდულია თავდაპირველად ხარჯად აღიარებული თანხით - არ აღემატება ღირებულების შემცირებით აღიარებული ზარალის მოცულობას.

მატერიალური მარაგების ხარჯად აღიარების შემთხვევაში, ხარჯის ჯგუფის და კატეგორიის განსაზღვრა ხდება იმ სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, რომელიც შეესაბამება მარაგების ფაქტობრივ გამოყენებას. სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის დადგენისთვის გამოიყენება ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაცია და ბუღალტრული ანგარიშთა გეგმის ინსტრუქცია. ხარჯად აღიარებული მატერიალური მარაგების თვითღირებულების შესაფასებლად მუნიციპალიტეტი იყენებს მარაგების აღრიცხვის სსბასს განსაზღვრულ მეთოდებს- საშუალო შენონილს, ინდივიდუალური აღრიცხვის, როდესაც ხდება მარაგების გამოყენება ძირითადი აქტივების არსებითი გაუმჯობესებისთვის, ხდება მარაგების ღირებულების ასახვა ძირითად აქტივებზე, რაც სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულია როგორც საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნა. საანგარიშო პერიოდში საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნის გზით ძირითადი აქტივების მიღების ოპერაცია არ განხორციელებულა. მუნიციპალიტეტი ახდენს მატერიალური მარაგების სრულ ინვენტარიზაციას მინიმუმ წელიწადში ერთხელ. მცირეფასიანი გრძელვადიანი აქტივების სინთეზური აღრიცხვა ისეთი წესებით და პირობებით წარმოებს, როგორც სხვა დანარჩენი მატერიალური მარაგების, ხოლო ანალიზური აღრიცხვა და ჩამოწერის პროცედურები ისეთი ფორმით არის დადგენილი, როგორც ძირითადი აქტივების შემთხვევაში. საცნობარო ანგარიშები ხარჯებში ჩამოწერილი მატერიალური მარაგების აღრიცხვისთვის გამოიყენება და აისახება მატერიალური მარაგების ექსპლუატაციიდან ამოღებამდე. ანგარიშების თარიღისთვის 04 საცნობარო ანგარიშზე არის მატერიალური მარაგი 175907 ლარის, ხოლო დამატებით 010 საცნობარო ანგარიშზე ასახულია ექსპლუატაციაში გადაცემული ხარჯებში აღიარებული მცირეფასიანი გრძელვადიანი აქტივი 334024 ლარის.

### **სხვა მოკლევადიანი (მიმდინარე) აქტივები შენიშვნა N4 თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

სხვა მიმდინარე აქტივები ანგარიშების თარიღისთვის წარმომობილია წინასწარი (ავანსად) გადასახდელების გადახდით. წინასწარ გადახდილი აქტივის შეფასება ხდება გადახდილი თანხის მიხედვით.

წინასწარი გადახდები საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულია ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან ბიუჯეტის გადასახდელების გადახდაზე მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად. საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული წინასწარი გადახდები არ ითხოვდა გარანტიის წარდგენას, რაც აღიარდება საცნობარო ანგარიშების მეშვეობით. დამონშების ვადები ყველა სამეურნეო ოპერაციაზე დაცულია და საანგარიშო პერიოდში გადავადების შემთხვევები არ ყოფილა. მიმდინარე აქტივების სახით რიცხული დებიტორული დავალიანებების დაფარვა ხდება აქტივის აღიარებით ან საქონლისა და მომსახურების მიღებით ან გადარიცხული თანხების უკან მობრუნებით. მიმდინარე წელს გადარიცხული თანხის იმავე წელს მობრუნების შემთხვევაში ხდება ბიუჯეტის საკასო ხარჯის შემცირება და შესაბამისი ასიგნების რესურსის აღდგენა, ხოლო მომდევნო წლებში მობრუნების შემთხვევაში, თანხა მიიმართება ბიუჯეტში, როგორც წინა წლის ბიუჯეტის გამოყენებელი თანხების მობრუნების შედეგად მიღებული შემოსავლები. სსბასს მიხედვით ამ შემთხვევაში მობრუნებული თანხა არ განიხილება შემოსავლად, აღიარდება როგორც ფინანსური აქტივის კლებით მიღებული რესურსი და წარმოადგენს ბიუჯეტის შემოსულობებს (დაფინანსების წყაროს). შემოსავლად აღიარების პოლიტიკა განსაზღვრულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად და განიხილება როგორც გადახრა სსბასს-დან და სავალდებულოა განმარტებით შენიშვნებში ასეთი ინფორმაციის გამჟღავნება. თუ მობრუნებული თანხის ინდენტიფიცირებისთვის არ არის საკმარისი რეკვიზიტები, თანხა აისახება გაურკვეველი თანხების სახაზინო კოლზე, და ის აისახება ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში - საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრების სახით. შენიშვნა #20 -ში აღნიშნული თანხით კორექტირდება

ფინანსური შედეგების მაჩვენებელი და არაპირდაპირი მეთოდით საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები. მიმდინარე აქტვები წინასწარი გადახდებით არ ირიცხება ანგარიშგების თარიღისთვის. დებიტორული დავალიანებების კონტროლის მიზნით, შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით განსაზღვრულია მათი შეფასება საიმედოობაზე, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სავალდებულო ინვენტარიზაციის ჩატარების დროს. საინვენტარიზაციო კომისიის დასკვნის საფუძველზე ხდება შეფასება რამდენად რეალურია მოთხოვნები დებიტორული დავალიანების სახით. მოთხოვნები დანაკლისებით არ არის შეფასებული რეალურობაზე **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულებები**, მიხედვით და არ შეფასებულა: ანარიცხების აღიარება იყო საჭირო როგორც საეჭვო დებიტორული დავალიანების ან საჭირო იყო თუ არა ზარალის აღიარება და ჩამოწერა, როგორც უიმედო დებიტორული დავალიანების. ა(ა)იპ მომავალ საანგარიშო პერიოდში გეგმავს საინვენტარიზაციო კომისიის მეშვეობით მოთხოვნის ინვენტარიზაციას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, სსბასს 19 მიხედვით შესაფასებლად და მიღებული შედეგების მიხედვით დანაკლისების შედეგად მოთხოვნის აღრიცხვა-ანგარიშგებას.

### **გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები - შენიშვნა N5-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები მოიცავს გრძელვადიან სესხებს როგორც საბიუჯეტო, ისე არასაბიუჯეტო (საკუთარი) საქმიანობის ფარგლებში ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებს, სხვა გრძელვადიან ფინანსურ აქტივებს, გრძელვადიან დებიტორულ დავალიანებებსა და არაფულად მოთხოვნებს. გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების თავდაპირველი შეფასებისათვის გამოყენებულია ნომინალური ღირებულება, რომელიც ანგარიშგების თარიღისათვის შეიძლება შემცირებულ იქნეს გაუფასურების ზარალის თანხებით. სესხების მუნიციპალიტეტის მიერ არ გაიცემა. გრძელვადიანი დებიტორული დავალიანებები საანგარიშო პერიოდში არ წარმოშობილა. მუნიციპალიტეტის მიერ გრძელვადიანი საიჯარო ხელშეკრულებით გაცემულია ძირითადი აქტივები, მათ შორის მიწა, მაგრამ არ არის აღიარებული ფინანსურ იჯარად, მიუხედავად სსბასს განსაზღვრული კრიტერიუმებთან შესაბამისობისა. აღრე არსებული აღრიცხვის პოლიტიკა ეფუძნებოდა კანონმდებლობას და მუნიციპალიტეტის საქმიანობის სპეციფიკას, რომლის მიხედვით აქტივები, რომელსაც მუნიციპალიტეტი არ იყენებს საოპერაციო საქმიანობაში, და რომლის პრივატიზაციის გადაწყვეტილება არ არის მიღებული, საკუთრებაშია არა სსბასს შესაბამისად მუნიციპალიტეტის კომერციული მიზნებისთვის, არამედ იჯარით გაიცემა ბიუჯეტში დამატებითი შემოსავლების მიღების მიზნით. ამასთან ადგილობრივი თვითმმართველობის ქონების იჯარაში აუქციონის წესით გადაცემის შემთხვევაში, უპირატესობა ეძლევა მოიჯარეს მიერ გრძელვადიან საიჯარო ხელშეკრულებებს. შედეგად იჯარით გაცემული აქტივების აღრიცხვის წესი მუნიციპალიტეტის მიერ დადგენილია საოპერაციო იჯარის მიხედვით. აღრიცხება საიჯარო გადასახდელეები დარიცხვის მეთოდით ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად. ფინანსური იჯარიდან მისაღები გრძელვადიანი დებიტორული დავალიანების აღიარება სსბასს მიხედვით არ ხდება. მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად (გარდამავალი დებულებები), მომდევნო საანგარიშო წელს იგეგმება საიჯარო ხელშეკრულების პირობების სსბასს შესაბამისობაზე შეფასება და, ფინანსური იჯარის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის ჩამოყალიბება, რომლის მიხედვითაც, სტანდარტების მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემთხვევაში მოხდება იჯარით გაცემული აქტივების ფინანსური იჯარის სახით აღრიცხვა. არსებითობის პრინციპის გათვალისწინებით მოხდება სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებით ანგარიშგებაში შესწორება რეტროსპექტული ან პერსპექტული გადაანგარიშებით.

მიუხედავად სსბასს და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნისა, მუნიციპალიტეტს მეკავშირე ერთეულებში (წილობრივი მონაწილეობით შექმნილ შპს\_ში) წილი აღიქმული და აღიარებული არ აქვს. სსბასს დანერგვის გარდამავალ ეტაპზე მუნიციპალიტეტი გეგმავს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის მომზადებას და წილების აღრიცხვის კაპიტალ-მეთოდის დანერგვას. მუნიციპალიტეტს კონტროლირებული ერთეულებში წილები აქვია

და კაპიტალის სახით არ გააჩნია. მეკავშირე ერთეულები, წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებული შპს -ების სახით არ გააჩნია.

## **ძირითადი აქტივები - შენიშვნა #6 -თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებს აღრიცხავს სსბასს 17 -ძირითადი საშუალებები, საფუძველზე და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნების გათვალისწინებით. ძირითადი აქტივი არის გრძელვადიანი მატერიალური აქტივი, რომლებიც გამოიყენება საქონლის ან მომსახურების მიწოდებაში ან ადმინისტრაციული მიზნებისთვის. ძირითადი აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ მაშინ, თუ:

მოსალოდნელია მასთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღება; შესაძლებელია მისი საიმედო შეფასება;

ღირებულება 500 ლარი და მეტია.

მუნიციპალიტეტი ყველა ძირითად აქტივს აღიარებს იმ თარიღით, როდესაც ისინი იქნა მიღებული, მოპოვებული იქნა მათზე საკუთრების უფლება და ახორციელებს სსბასს-ით განსაზღვრულ კონტროლს. ძირითადი აქტივის აღიარება ხდება საწყისი თვითღირებულების მეთოდით. თვითღირებულება მოიცავს ყველა იმ დანახარჯს, რომელთა განწევა საჭიროა აქტივის მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად. აქტივის შესასყიდ ღირებულებასთან ერთად ის მოიცავს ადგილმდებარეობის მოსამზადებელი სამუშაოების, მიტანისა და მონტაჟის, კვალიფიციური სპეციალისტების მიერ განეული საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯებს, ასევე აქტივის დემონტაჟისა და ადგილმდებარეობის აღდგენის ხარჯებს. ამ შემთხვევაში ყველა დანახარჯის საკასო ოპერაციები ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან გაიწევა ძირითადი აქტივების ზრდის მუხლით. დანახარჯები (ტრანსპორტირების და სათანადო მდგომარეობაში მოყვანისთვის საჭირო სხვა დანახარჯები), რომლის ღირებულების საიმედოდ შეფასება არ არის შესაძლებელი, აღიარდება, სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით საბიუჯეტო კლასიფიკაციით ან/და ანგარიშთა გეგმით განსაზღვრულ, ხარჯის შესაბამის კატეგორიაში. მუნიციპალიტეტი სარგებლობს ინსტრუქციით განსაზღვრული გამონაკლისებით და ძირითადი აქტივების აღრიცხვის გადაფასების მეთოდს არ იყენებს. უსასყიდლოდ ან ნომინალურ ფასად მიღებული ძირითადი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მისი აღიარებისას, არ მიიჩნევა გადაფასებად

ძირითადი აქტივის საბიუჯეტო ორგანიზაციისგან არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღების შემთხვევაში, მოცემული აქტივის აღიარება, სახელმწიფო მმართველობის სექტორის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების პრინციპების გათვალისწინებით, ხდება პირვანდელი (თავდაპირველი) ღირებულებით, ხოლო მუნიციპალიტეტის მიერ კერძო სექტორისგან და საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ასევე უცხო ქვეყნის მთავრობებიდან არაგაცვლითი ოპერაციებით მიღებული ძირითადი აქტივების შეფასება ხდება მიღების თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულების თანხით. სამართლიანი ღირებულების დადგენა ხდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ექსპერტული შეფასებით. იმ შემთხვევაში, როცა მუნიციპალიტეტის მიერ ვერ ხდება ექსპერტულ შეფასებაზე მომსახურების შესყიდვა, შესაბამისი ფინანსური რესურსების არ არსებობის გამო ან ხარჯი-სარგებლიანობის პრინციპით მომსახურების შესყიდვის არაეფექტურობის გამო, ძირითადი აქტივების შეფასება ხდება მიღების ღირებულებით განსაზღვრული თვითღირებულებით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რის შესახებ ინფორმაცია გამჟღავნდება ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში. მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებს, ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის გამჟღავნების მიზნით, აჯგუფებს არაფინანსური აქტივების და მათზე ოპერაციის საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მეხუთე თანრიგის მიხედვით, ხოლო ცვეთის დარიცხვის მიზნით აჯგუფებს ინსტრუქციით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად. გაუმჯობესებაზე განეული დანახარჯებით იზრდება ძირითადი აქტივის ღირებულება იმ შემთხვევაში, თუ იგი ზრდის აქტივის გამოყენების ვადას ან ზრდის მის მომსახურების პოტენციალს და ხარისხს. ნებისმიერი სხვა დანახარჯი აღიარდება, როგორც ხარჯი ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში. ძირითადი აქტივების მიმდინარე რემონტის და

არსებითი გაუმჯობესების დანახარჯების შეფასების კრიტერიუმი, გარდა სსბასს, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის და სფსს 2014 განსაზღვრული შეფასების კრიტერიუმებისა, დამატებით არ არის განსაზღვრული. სამეურნეო ოპერაციების დაგეგმვის დროს, ხდება აღნიშნული კრიტერიუმებით შეფასება, მიიღება თუ არა დამატებითი ეკონომიკური სარგებელი თუ მომსახურების პოტენციალი. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ძირითადი აქტივი აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელსაც გამოკლებული აქვს დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი. 2021 წლის 1 იანვრამდე ნულოვანი ღირებულების მქონე ექსპლუატაციაში მყოფი აქტივი, რომელიც აღრიცხულია საცნობარო ანგარიშებზე, ასევე საკუთრებაში არსებულ იმ აქტივებთან დაკავშირებით, რომელთა ღირებულება არ არის განსაზღვრული და აღიარებული, ღირებულების განსაზღვრის შესახებ ყოვლისმომცველი ინფორმაციის მოპოვებისა და სტანდარტის დებულებებთან სრულ შესაბამისობაში მოსაყვანად იყენებს გარდამავალი დებულებით განსაზღვრულ გამოწვევის და მუნიციპალიტეტი ყველა ძირითადი აქტივების სრულად აღიარებას უზრუნველყოფს გარდამავალი პერიოდის დასრულებამდე.

თუ ძირითადი აქტივის შემადგენელი სათადარიგო ნაწილები და დამხმარე მონყობილობები, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში საჭიროებენ რეგულარულ შეცვლას, რომელთა იდენტიფიცირება - აკმაყოფილებენ თუ არა აქტივების კრიტერიუმებს, არის შესაძლებელი და შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ ძირითადი აქტივების რომელიმე კონკრეტულ ერთეულთან ერთად, მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება ძირითად აქტივებად. ამ შემთხვევაში ძირითადი აქტივების თავდაპირველი შეძენის ან მიღების დროს განეულ დანახარჯებს, აგრეთვე ემატება შემდგომში ამ ნაწილების და მონყობილობების შეცვლისთვის დამატებით განეული დანახარჯები, კორექტირებული ამ ნაწილების და მონყობილობების საბალანსო ღირებულებით. სააღრიცხვო პოლიტიკის ეს ცვლილება მუნიციპალიტეტის მიერ გამოიყენება პერსპექტიულად. ძირითადი აქტივები, რომელთა მიღება უშუალოდ არ უკავშირდება ორგანიზაციის მიერ ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღებას, აღიარდება ძირითად აქტივად, თუ მათი დახმარებით მიიღება სარგებელი სხვა ძირითადი აქტივებიდან, რაც შეუძლებელია ამ (დამხმარე) აქტივების არსებობის გარეშე. დამხმარე აქტივების აღრიცხვა წარმოებს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით დადგენილი წესების და შეფასების - არის თუ არა ძირითადი აქტივის განუყოფელი ნაწილი, შესაბამისად. განუყოფელი ნაწილი აღიარდება არსებითი გაუმჯობესებად და აისახება აქტივის მიღების ოპერაციადა. არის თუ არა ძირითადი აქტივის განუყოფელი ნაწილი, შეფასებას მუნიციპალიტეტი ახდენს შემდეგი კრიტერიუმებით:

- ა. არის თუ არა შესაძლებელი დამხმარე აქტივის დემონტაჟი მისი ან/და ძირითადი აქტივის დაუზიანებლად;
- ბ. დამხმარე აქტივის დემონტაჟის და მისი სხვა აქტივზე მონტაჟის დანახარჯები არსებითია და არაეფექტურია დამხმარე აქტივის სამართლიანი ღირებულების გათვალისწინებით;
- გ. დამხმარე აქტივის დემონტაჟის შემთხვევაში არსებითად მცირდება (ან შეუძლებელია) ძირითადი აქტივიდან ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის შემოდინება.

მუნიციპალიტეტის მიერ საკუთარი მიზნებისთვის შექმნილი ძირითადი აქტივების (საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული საკუთარი სახსრებით კაპიტალის შექმნა) თვითღირებულება, ისე განისაზღვრება როგორც შეძენის შემთხვევაში.

მუნიციპალიტეტი ძირითად აქტივებზე ცვეთის დარიცხვას აწარმოებს წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის #289 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციის მიხედვით. ექსპლუატაციაში მყოფ ცვეთად აქტივებზე ა(ა)იპ მიერ მომსახურების ვადები განსაზღვრულია 2021 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული ცვეთის ნორმების შესაბამისად და 2021 წლის 1 იანვრისთვის საბალანსო ღირებულება, აღრიცხვა-ანგარიშგების მიზნებისთვის სსბასს 33—დარიცხვის მეთოდის საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს) პირველად გამოყენება, თანახმად, ის მიჩნეულია დასაშვებ საწყის ღირებულებად. ძირითადი აქტივების ნარჩენი ღირებულების დადგენა არ ხდება, როგორც უმნიშვნელო და არაარსებითი ღირებულება ცვეთადი თანხის გაანგარიშებაში - საჯარო სექტორის ძირითადი მახასიათებელია ძირითადი აქტივების შესყიდვა მისი მომსახურების პოტენციალის სრულად



მოხმარების მიზნით. სრულად გაცვეთილი ცვეთადი აქტივის საჯარო სექტორიდან მიღების შემთხვევაში, მუნიციპალიტეტი მოცემული აქტივის ასახავს შესაბამის საცნობარო ანგარიშზე, პირვანდელი (თავდაპირველი) ღირებულებით. ძირითად აქტივს ცვეთა მას შემდეგ აღარ ერიცხება, როდესაც ხდება აღიარების შეწყვეტა. იმ შემთხვევაში, როცა ძირითადი აქტივი მუნიციპალიტეტს ველარ აძლევს მომსახურების პოტენციალს ან ეკონომიკურ სარგებელს, აქტივი გაუფასურებულია. საანგარიშო პერიოდში ა(ა)იპ-ის კუთვნილი აქტივების გაუფასურება არ მომხდარა. ცვეთადი ძირითადი აქტივის გასვლის შემთხვევაში აღიარება წყდება და საბალანსო ღირებულებით აღიარდება ხარჯად ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების შესაბამისად.

იმ ძირითადი აქტივების, რომელთა შესყიდვა ხდება ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებების ფარგლებში და უსასყიდლოდ განაწილდება კონტროლირებულ ერთეულებზე, ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის კაპიტალური გრანტების ხარჯებში აღიარდება საბალანსო ღირებულებით. საანგარიშო პერიოდში გრანტის სახით გასული ძირითადი აქტივები, ასახულია კაპიტალური გრანტის ხარჯებში.

ძირითადი აქტივების ჩამოწერას მუნიციპალიტეტი ახდენს კომისიური წესით მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, რაც საანგარიშო პერიოდში არ მომხდარა.

გასაყიდი (პრივატიზაცია) ძირითადი აქტივი, რომელიც, თვითღირებულებაზე ინფორმაციის არარსებობის გამო, არ არის აღიარებული, აუქციონის მიზნებისთვის დადგენილი ღირებულებით აღიარდება არაკლასიფიცირებული შემოსავლის სახით გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში. რეალიზაციიდან მიღებული თანხების აღიარების საფუძველია პრივატიზაციიდან მიღებული თანხების ბიუჯეტის შემოსულობებში აღრიცხვის წესები და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით და საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული პირობები - ძირითადი აქტივების რეალიზაციის შედეგად დარიცხვის მეთოდით აღიარებული შემოსავლები, ბიუჯეტში მიიმართება შემოსულობების სახაზინო ანგარიშზე და აღიარდება როგორც შემოსულობები არაფინანსური აქტივების კლებით. საბალანსო ღირებულება აისახება რეალიზაციის ხარჯებში - გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯის სახით. გასაყიდად გამიზნულ ძირითად აქტივებს ანგარიშგების თარიღისთვის ცვეთა არ ერიცხება.

მუნიციპალიტეტი არ აღიარებს მემკვიდროებით აქტივებს.

ძირითადი აქტივების ინვენტარიზაციას მუნიციპალიტეტი ატარებს წელიწადში ერთხელ (გარდა უძრავი ქონებისა, რომელიც ტარდება სამ წელიწადში ერთხელ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 31 დეკემბრის #364 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ აქტივებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარების და ინვენტარიზაციის შედეგების საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს-ების) საფუძველზე აღრიცხვა-ანგარიშებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციით.

მუნიციპალიტეტის მიერ არ ხდება ძირითადი აქტივების რეკლასიფიცირება საინვესტიციო ქონებად ან/და შეღავათიანი მომსახურების აქტივებად შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკაში **სსბასს 16 - საინვესტიციო ქონება**, და **სსბასს 32 - შეღავათიანი მომსახურების შეთანხმებები: უფლების გადაცემა** მოთხოვნების შესაბამისად აღრიცხვის წესების და პირობების განსაზღვრამდე, რომლის შესაბამისი ცვლილებები განხორციელდება გარდამავალი პერიოდის დასრულებამდე, მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი შეზღუდვების და კანონმდებლობაში ცვლილებების საჭიროების შეფასების შედეგების გათვალისწინებით.

**სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივები-შენიშვნა N 11-თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივების კატეგორია აერთიანებს დაუმთავრებელ და გასაყიდად გამიზნულ/გადასაცემ აქტივებს და სხვ.

ა(ა)იპ-ს სხვა არაფინანსური გრძელვადიანი აქტივების სახით აღირიცხება დაუმთავრებელი აქტივი, რომლის აღრიცხვის წესები და პირობები განსაზღვრულია **სსბასს 17 -ძირითადი აქტივების**, მოთხოვნების საფუძველზე. დაუმთავრებელ აქტივებს მოქმედი კანონმდებლობით და სსბასს შესაბამისად, ცვეთა არ ერიცხება. დასრულების შემდეგ კონვერსიით აღიარდება ძირითად აქტივად. საანგარიშო პერიოდში დაუმთავრებელ აქტივზე დანახარჯები არ განეულა და საბალანსო ღირებულება უცვლელია. ანგარიშგების თირილისთვის გაუფასურების ნიშნები არ გამოკვეთილა. დაუმთავრებელ აქტივებზე შესყიდვის დანახარჯები გაიწევა ძირითადი აქტივების შეძენის მუხლიდან და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში აისახება, როგორც არაფინანსური აქტივების ზრდა. მუნიციპალიტეტის მიერ დაუმთავრებელი აქტივების ღირებულების შეფასება ხდება განეული დანახარჯების ღირებულებით, რომელიც ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან გაიწევა წინასწარი გადახდებით (ავანსად) თუ ეს გათვალისწინებულია შესყიდვის ხელშეკრულების პირობებით. დაუმთავრებელი აქტივების აღიარება საფუძველია მუნიციპალიტეტის მიერ ვალდებულების აღიარების იმ შემთხვევაში, როცა შესყიდვის ხელშეკრულება ითვალისწინებს ეტაპობრივ გადახდებს შესრულებული სამუშაოების მოცულობის მიხედვით და აქტივის მონოდების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების დასაფარად, გადახდები ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან წარმოებს სტანდარტულად. საანგარიშო პერიოდში დაუმთავრებელი აქტივებიდან ძირითადი აქტივების კატეგორიაში გადატანილია 6767.4 ათ. ლარის ღირებულების აქტივები, რომელიც ასახულია შენიშვნაში როგორც სხვა გასვლები, ხოლო ძირითადი აქტივების მიღებაში ასახულია, როგორც სხვა მიღებები.

სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების კატეგორია მოიცავს გასაყიდად გამიზნულ არაფინანსურ აქტივებს. გასაყიდად გამიზნული აქტივების სააღრიცხვო პოლიტიკა გამჟღავნებულია მე-6 შენიშვნაში. საანგარიშო პერიოდში არაფინანსური აქტივები აუქციონის გზით (აუქციონით) მუნიციპალიტეტს არ გაუყიდა.

### **მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებები -შენიშვნა N12--თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

მოკლევადიანი ნასესხები თანხების სახით ასახულია მოკლევადიანი სესხები საბიუჯეტო სახსრებით, ეროვნული ვალუტის მიხედვით. სასესხო ვალდებულებად აღიარებულია არაფინანსური აქტივების სესხის სახით მიღების შედეგად წარმოქმნილი ფინანსური ვალდებულების მიმდინარე გადასახდებლები, რომლის დაფარვის ვალდებულება მუნიციპალიტეტს ეკისრება მომდევნო საანგარიშგებო საბიუჯეტო წელს. სესხის მოცულობა განსაზღვრულია მიღებული არაფინანსური აქტივების თვითღირებულების შესაბამისად. გრძელვადიან ვალდებულებებად განიხილება ყველა ის ვალდებულება, რაც არ წარმოადგენს მოკლევადიან ვალდებულებას, და წარმოადგენს აღნიშნული სასესხო ვალდებულების ნაწილს, რომლის დაფარვაც გათვალისწინებულია შეთანხმების მიხედვით მომდევნო საბიუჯეტო წლის შემდგომ პერიოდებში. ანგარიშგების თარიღისთვის საკუთრების უფლების გარეშე გადმოცემული აქტივები მუნიციპალიტეტს ფინანსურ იჯარად აღიარებული არ აქვს და შესაბამისად ფინანსური ვალდებულებები არ ერიცხება. შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით არ არის განსაზღვრული მიღებული აქტივების ფინანსური იჯარით აღრიცხვის წესები და პირობები, რომლის შემუშავებას კანონმდებლობის მოთხოვნების გათვალისწინებით მუნიციპალიტეტი გეგმავს გარდამავალი პერიოდის დასრულებამდე. შეღავათიანი მომსახურების ხელშეკრულებებით გრძელვადიანი ვალდებულებები, რომელიც მოიცავს შეღავათიანი მომსახურების შეთანხმებების ფარგლებში მიღებულ აქტივებთან დაკავშირებით წარმოქმნილ გრძელვადიან ფინანსურ ვალდებულებებს, მუნიციპალიტეტს არ ერიცხება.

## **კრედიტორული დავალიანებები, ანარიცხები და სხვა ვალდებულებები -შენიშვნა N13 -თან დაკავშირებით საარისხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

ფინანსური ვალდებულებების და კრედიტორული დავალიანებების კლასიფიცირებისას გაითვალისწინება სსბასს 1-ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა, მოთხოვნები მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად კლასიფიცირების თაობაზე და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნები. კრედიტორული დავალიანებები, ანარიცხები და სხვა ვალდებულებები აღირიცხება სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები, შესაბამისად და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის, ანგარიშთა გეგმის და სსბასს გამოყენების წესის შესახებ ინსტრუქციების მოთხოვნების გათვალისწინებით. ფინანსურ ვალდებულებას მუნიციპალიტეტი აღიარებს სამართლიანი ღირებულებით. ვალდებულება ანულირდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი დაიფარა, გაუქმდა ან ხანდაზმულია.

მოკლევადიანი საგადასახადო კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს საბიუჯეტო ორგანიზაციების მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს გადასახადების სახეების მიხედვით. თანამშრომლებთან დაკავშირებული მოკლევადიანი გადასახდელი აერთიანებს თანამშრომლების მიმართ სხვადასხვა მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, მათ შორის, შრომის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით, ქვეყნის შიგნით და ქვეყნის გარეთ მივლინებებთან დაკავშირებით და სხვა. საქონლისა და მომსახურების მოწოდებასთან დაკავშირებით მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს ისეთ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, რომლებიც უკავშირდება საქონლისა და მომსახურების მოწოდებას. გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები მოიცავს სხვადასხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივის (მათ შორის, ძირითადი აქტივის, არამატერიალური აქტივის და ა.შ) მოწოდებასთან დაკავშირებულ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს. სხვა მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები აერთიანებს ისეთ მოკლევადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, რომელთა ასახვა არაა გათვალისწინებული მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებების სხვა ანგარიშებზე. გადასახდელი პროცენტი აერთიანებს ისეთ მოკლევადიან გადასახდელ პროცენტებს, რაც უკავშირდება ნასესხებ სახსრებს, ფინანსური იჯარით აღებულ აქტივებს.

სხვა გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებები და არაფულადი ვალდებულებები აღნიშნული კატეგორია აერთიანებს საქონლის და მომსახურების მოწოდებით დარიცხულ გრძელვადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, არაფინანსური აქტივების მოწოდებით დარიცხულ გრძელვადიან კრედიტორულ დავალიანებებს, გრძელვადიან ფულად და არაფულად ვალდებულებებს არაგაცვლით ოპერაციებთან დაკავშირებით, ავანსად მიღებულ გრძელვადიან შემოსავლებს და სხვა დანარჩენ გრძელვადიან კრედიტორულ დავალიანებებს და არაფულად ვალდებულებებს.

კრედიტორული დავალიანების აღიარების კრიტერიუმად სსბასს - ით განსაზღვრულ კრიტერიუმებთან ერთად, მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნას - ფინანსური ვალდებულების აღიარება ასიგნებების ფარგლებში, გარდა კანონმდებლობით დადგენილი შემთხვევებისა. ა(ა)იპ იყენებს ინსტრუქციით დადგენილ გამონაკლისებს - შესაბამისი ბიუჯეტის ასიგნებების არარსებობის შემთხვევაში, საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური მომსახურების და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად სხვა უწყვეტი მომსახურების შესყიდვისას, დასაშვებია ოპერაციების აღრიცხვა პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტების მიღების/შექმნის თარიღით და მიკუთვნება იმ პერიოდის ანგარიშგებაზე, რომელ პერიოდშიც მოხდა მათი მიღება/შექმნა. კრედიტორული დავალიანებების აღიარება საბიუჯეტო წლის ფარგლებს გარეთ, საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად (როგორც მრავალწლიანი ხელშეკრულების), ასევე სხვა გრძელვადიანი ვალდებულებების შემთხვევაში, არ ითვალისწინებს მიმდინარე წლის ასიგნებების არსებობას. დავალიანების დაფარვა მომდევნო საბიუჯეტო წელს ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგებაში, სახაზინო მომსახურების პრინციპების შესაბამისად, აისახება მიმდინარე ხარჯებად და გადახდის საფუძვლად გამოიყენება წინა წლის სამეურნეო ოპერაციის დამადასტურებელი პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტი. არაფინანსური

აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი მოკლევადიანი (მიმდინარე) კრედიტორული დავალიანებები საბიუჯეტო წლის ფარგლებს გარეთ და არაფინანსური აქტივების მოწოდებით წარმოქმნილი გრძელვადიანი კრედიტორული დავალიანებების სახით, აღირიცხება ინფრასტრუქტურული ძირითადი აქტივების მომავალში გადახდის პირობით შესყიდვის დროს (აქტივის სრული თვითღირებულების აღიარებით) კანონმდებლობით ან/და ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული „საგარანტიო თანხები“, რომელიც მომწოდებელს უნაზღაურდება აქტივის მიღების წლის მომდევნო საანგარიშო წლებში იმ მოცულობით, როგორც არის დადგენილი შესყიდვის პირობებით.

წინა წლების ფინანსური ვალდებულებების ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან დაფარვის შემთხვევაში, გადახდა ხდება საბიუჯეტო კლასიფიკაციის იმავე მუხლებიდან, რომელიც შეესაბამება სამეურნეო ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსს, გარდა იძულების წესით ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან თანხის ჩამოჭრის შემთხვევისა, როცა საკასო ხარჯის ასახვა ხდება მიმდინარე ტრენსფერების, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის კატეგორიაში.

ვალდებულებები დეპოზიტებით აისახება ორგანიზაციის სახაზინო ანგარიშზე ან/და კომერციულ ბანკის ანგარიშზე დროებით განთავსებული თანხები, რომელიც საბოლოოდ მიიმართება ბიუჯეტში ან უბრუნდება გადამხდელს. პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები არ აღიარდება საბალანსო მუხლად.

არამონეტარული (არაფულადი) ოპერაციებით ვალდებულებების დაფარვა აღიარდება აქტივების ან/და მომსახურების მიწოდების შემთხვევაში.

საანგარიშო პერიოდში ყველა მავალდებულებელი მოვლენა იყო კანონმდებლობის ან/და სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე წარმოშობილი, სხვათა მხედვით აღიარებულია ანგარიშგების თარღისთვის; ხოლო **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები**, შესაბამისად, კონსტრუქციული მოვალეობით მავალდებულებელი მოვლენა არ წარმოშობილა და კრედიტორული დავალიანება და ანარიცხი მუნიციპალიტეტის მიერ არ აღიარებულა. კონსტრუქციული მოვალეობის შესაფასებლად მუნიციპალიტეტს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკით გათვალისწინებული აქვს სსბასს განსაზღვრული კრიტერიუმები, რომლის მიხედვითაც კონსტრუქციულია ის მოვალეობა, რომელიც გამომდინარეობს ერთეულის ქმედებებისაგან, როდესაც:

ა. წარსული პრაქტიკის დამკვიდრებული მაგალითით, გამოცემული ნორმების ან საფუძვლიანი განსაკუთრებული მიმდინარე განაცხადით, ერთეულმა მიუთითა სხვა მხარეებს რომ იგი თავის თავზე აიღებდა გარკვეულ პასუხისმგებლობას; და

ბ. ამის შედეგად, ერთეულმა შექმნა მართებული მოლოდინი სხვა მხარეების მხრიდან, რომ იგი შეასრულებს აღებულ პასუხისმგებლობას.

იურიდიული ვალდებულება კი ისეთი სახის ვალდებულებაა, რომელიც წარმოიშვება შემდეგ საფუძველზე:

ა. ხელშეკრულება (მისი აშკარა ან ნაგულისხმევი პირობებით);

ბ. კანონმდებლობა;

გ. კანონის სხვა მოქმედება.

ანარიცხების და პირობითი ვალდებულებების შეფასებას (წესები და პირობები გარემოებების დასადგენად, რომლებშიც უნდა მოხდეს ანარიცხების აღიარება, მათი შეფასება და მათ შესახებ ინფორმაციის საცნობარო ანგარიშებზე ასახვა), მუნიციპალიტეტის ახდენს **სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები**, საფუძველზე.

ანარიცხი არის ვადით ან თანხით განუსაზღვრელი ვალდებულება. ანარიცხი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, თუ შესრულებულია ქვემოთ ჩამოთვლილი სამივე პირობა:

- მუნიციპალიტეტს გააჩნია მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული მოვალეობა წარსული მოვლენის შედეგად;

- სავარაუდოა, რომ მოვალეობის დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გასვლა;



- შესაძლებელია მოვალეობის თანხის საიმედოდ შეფასება.

პირობითი ვალდებულება არის:

• შესაძლო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენის შედეგად და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ან არ ექნება ერთ ან უფრო მეტ განუსაზღვრელ მომავალ მოვლენას, რომლებიც სამინისტროს სრული კონტროლის ქვეშ არ იმყოფება; ან

• ამჟამინდელი ვალდებულება, რომელიც გამომდინარეობს წარსული მოვლენისაგან, მაგრამ არ არის აღიარებული, ვინაიდან:

- ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსის გადინება; ან

- ვერ ხერხდება ვალდებულებათა თანხის საიმედოდ შეფასება.

ანარიცხების შეფასება და აღიარება ხდება ანგარიშგების თარიღისთვის. ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ზუსტდება საანგარიშო პერიოდში შეფასებული პირობითი ვალდებულებები, ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული გარემოებების გათვალისწინებით. ანარიცხების შეფასების დროს თუ დადგინდება, რომ მოსალოდნელი აღარ არის ვალდებულების დასაფარად საჭირო ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გასვლა, მოხდება ანარიცხების უკუგატარება. პირობითი ვალდებულების ცვლილების შემთხვევაში, როცა შედეგად აღიარდება ვალდებულება, აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელშიც მოხდა აღნიშნული ცვლილება.

ანგარიშგების თარიღისთვის ანარიცხად აღიარებული თანხის დანახარჯების საიმედოდ შეფასებისთვის, მუნიციპალიტეტი იყენებს წინა სამი საანგარიშო პერიოდში მსგავსი ოპერაციებიდან მიღებულ გამოცდილებას თუ დამოუკიდებელი ექსპერტების ანგარიშებით არ არის გამყარებული სანდოობა. შეფასებისას საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრების შემდეგ მომხდარი მოვლენებისაგან მიღებულ დამატებით მტკიცებულებაც გაითვალისწინება.

განუსაზღვრელობას, რომელიც თან ახლავს ანარიცხთან დაკავშირებული დანახარჯების თანხას, მჟღავნდება ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში. მუნიციპალიტეტის სპეციფიკისთვის ფულის დროითი ღირებულება არარსებითია, და არ ხდება ანარიცხების დისკონტირება.

ანარიცხებით ვალდებულების აღიარება ხდება შესაბამისი საბიუჯეტო ასიგნების გარეშე.

პირობითი ვალდებულება არის:

ა. შესაძლო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენებისაგან და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ან არ ექნება ერთ ან უფრო მეტ განუსაზღვრელ მომავალ მოვლენას, რომლებიც ერთეულის სრული კონტროლის ქვეშ არ იმყოფება; ან

ბ. ამჟამინდელი ვალდებულება, რომელიც გამომდინარეობს წარსული მოვლენებისაგან, მაგრამ არ არის აღიარებული, ვინაიდან:

- ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დასაფარად საჭირო გახდება ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მატარებელი რესურსების გადინება; ან

- ვერ ხერხდება ვალდებულებათა თანხის შეფასება საფუძვლიანად და საიმედოდ.

მოვალეობა, რომლის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია, ვალდებულებად არ აღიარდება და აისახება პირობით ვალდებულებად.

ანგარიშგების თარიღისთვის პირობით ვალდებულებები მუნიციპალიტეტს არ ერიცხება. .

მუნიციპალიტეტი **სსბასს 19** განსაზღვრული წამგებიანი ხელშეკრულებების შემთხვევები არ აქვს და მასთან დაკავშირებული ანარიცხების შექმნის წესები და პირობები არ არის დადგენილი.

## შემოსავლები გადასახადებიდან, გრანტებიდან და სხვა, შენიშვნა N14 \_თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება

მუნიციპალიტეტი არაგაცვლითი ოპერაციებით, მათ შორის სასაქონლო ფორმით, მიღებული შემოსავლების აღრიცხვას დარიცხვის მეთოდით აწარმოებს სსბასს 23 – „შემოსავალი არაგაცვლითი ოპერაციებიდან“, საფუძველზე. შემოსავლები აღიარდება, როდესაც სავარაუდოა ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის მიღება და მისი საიმედოდ შეფასება შესაძლებელია. შემოსავლად აღიარება ხდება უპირობო მოთხოვნების წარმოქმნის შემთხვევაში. მუნიციპალიტეტს აქვს შემდეგი სახის შემოსავლები არაგაცვლითი ოპერაციებიდან:

ა. გადასახადები

ბ. გრანტები

გ. ჯარიმები, სანქციები და საურავები

დ. ტრანსფერები (ნებაყოფილებით), რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული

გადასახადები მუნიციპალიტეტის მიერ აღირიცხება საკასო მეთოდით. სტანდარტის მოთხოვნიდან გადახრა ძალაშია, ხაზინის ელექტრონული მთავარი წიგნის შემოსავლის აღრიცხვის ფუნქციონალის სრულად ამოქმედებამდე. საგადასახადო კანონმდებლობით არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად წარმოქმნილი აქტივის (ბიუჯეტის ფულადი სახსრების სახით) განსაზღვრების და აღიარების კრიტერიუმები (აღრიცხვის საკასო მეთოდის გამოყენებით), და შედეგად შემოსავლის აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. შეცდომით აღიარებული საგადასახადო შემოსავალი ანულირდება უკუგატარებით. საგადასახადო კანონმდებლობის თანახმად, მუნიციპალიტეტი არ იღებს გადასახადების საავანსო შემოსულობებს.

გრანტების სახით მუნიციპალიტეტი იღებს შემოსავლებს მონეტარული (ფულადი) ფორმით და არამონეტარული (არაფულადი) ფორმით. ფულადი ფორმით მიღებული გრანტის სახეებია ბიუჯეტის შემდეგი შემოსავლები:

ა. საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიმდინარე დანიშნულების გრანტები;

ბ. მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად;

გ. სპეციალური ტრანსფერი საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდიდან გამოყოფილი თანხებით;

დ. სპეციალური ტრანსფერი საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან გამოყოფილი თანხებით;

ე. კაპიტალური ტრანსფერი;

ვ. მიმდინარე ტრანსფერი;

ზ. გრანტები თვითმმართველი ერთეულის სსიპ(ებ)-დან/ა(ა)იპ(ბ)-დან;

თ. სხვა არაკლასიფიცირებული გრანტები;

ი. სხვა კაპიტალური გრანტები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

გრანტით მიღებული ბიუჯეტის ფულადი სახსრების გამოყენებაზე დაკისრებული შეთანხმებები წარმოდგენილია კანონებსა და სამართლებრივ ნორმებში და თავისი შინაარსით სამართლებრივად ქმედითუნარიანია. გრანტის მიღების შეთანხმება შინაარსით წარმოადგენს „შეზღუდვას“, საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული (ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის ტრანსფერების გადაცემის მარეგულირებელი) კანონმდებლობის თანახმად. თუ შემოსავალი მიიღება „შეზღუდვით“ (როცა აქტივის უკან დაბრუნების ვალდებულება არ არის), მუნიციპალიტეტი აღიარებს შემოსავალს. იმ შემთხვევაში, როცა აქტივს თან მოჰყვება კონკრეტული პირობა („შემოსავალი პირობით“), მუნიციპალიტეტი აღიარებს ვალდებულებას, ხოლო შემოსავალი აღიარდება პირობით განსაზღვრული ვალდებულების შესრულებისას.

მუნიციპალიტეტის მიერ აღმინისტრირებული ჯარიმები, სანქციები და საურავების სახით შემოსავლები აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით, ხოლო დანარჩენი, როგორც გამნაკლისი, საკასო მეთოდით, ვინაიდან

მათი ადმინისტრირება კანონმდებლობით ხდება ცენტრალური ხელისუფლების ორგანოების მიერ და პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტთან წვდომა მუნიციპალიტეტს არ გააჩნია, სანამ ხაზინის მთავარი წიგნის ფუნქციონალი ამუშავდება. ჯარიმების დაკისრების თაობაზე მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, მუნიციპალიტეტის მიერ ჯარიმის დარიცხვის მეთოდით შემოსავლად აღიარებით მისაღები თანხა შეესაბამება აქტივის კრიტერიუმებს - სავარაუდოა აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელისა და მომსახურების პოტენციალის შემოდინება ერთეულში, და შესაძლებელია აქტივის რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება; კანონმდებლობით განსაზღვრული ნორმებით მუნიციპალიტეტს გააჩნია სამართლებრივად ქმედითი მოთხოვნა, და შესაბამისად დაკმაყოფილებულია შემოსავლად აღიარებაზე სტანდარტის მოთხოვნები. შემოსავალი მიეკუთვნება მუნიციპალიტეტის მიერ დადგენილი პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტით (ჯარიმის ქვითრით/ოქმით) განსაზღვრულ საანგარიშგებო პერიოდს.

მუნიციპალიტეტის მიერ მიღებული ტრანსფერები, როგორც არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებული ფულადი ფორმით შემოსავლები აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით. ტრანსფერებით მიღებული შემოსავლების დარიცხვის მეთოდით აღიარება ხდება შემოსავლების უპირობო მოთხოვნის შემთხვევაში, რაც დადასტურებულია შესაბამისი სამსახურის მიერ, ტრანსფერის მიღებაზე არსებული შეთანხმების შინაარსის მიხედვით. მუნიციპალიტეტი არ აღიარებს დაპირებულ ობიექტებს აქტივების ან შემოსავლის სახით. თუ შემდგომში ხდება დაპირებული ობიექტის გადაცემა, იგი აღიარდება როგორც საჩუქარი ან შემოწირულობა. სსბასს 19-ის მოთხოვნათა თანახმად დაპირებები პირობით აქტივებად მუდავნდება განმარტებით შენიშვნებში. შეთანხმების შინაარსის შესაბამისად, ტრანსფერით მიღებული შემოსავალი აღიარდება იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც დადასტურდება მიღების სამეურნეო ოპერაცია.

სახელმწიფოსადმი მიყენებული ზიანის ანაზღაურებიდან მიღებული შემოსავალი, დარიცხვის მეთოდით აღიარდება მუნიციპალური სამსახურების მიერ კანონმდებლობის შესაბამისად ზიანის დაკისრების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე.

სახელშეკრულებო პირობების დარღვევის გამო დაკისრებული პირგასამტეხლოები, აღირიცხება მუნიციპალიტეტის სამსახურების და კონტროლირებული ერთეულების მიერ დადგენილი ფორმით ინფორმაციის წარმოდგენის შემთხვევაში.

არაგაცვლითი ოპერაციის შედეგად მიღებული აქტივის თავდაპირველი შეფასება ხდება მისი მიღების თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით, თუ აქტივი კერძო სექტორიდან მიიღება. აღნიშნული მოთხოვნა არ ვრცელდება სასაქონლო ფორმით საჯარო სექტორის ერთეულიდან მიღებული შემოსავლების აღიარების დროს. საანგარიშო პერიოდში მიღებული აქტივების აღიარებაზე ინფორმაციები გამლავნებულია მე-3, მე-6 და მე-8 შენიშვნაში, რაც წარმოადგენს სასაქონლო ფორმით არაგაცვლითი ოპერაციებით მიღებული შემოსავლების სააღრიცხვო პოლიტიკას. არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებული მომსახურებების შემთხვევაში მუნიციპალიტეტი შემოსავლებს არ აღიარებს შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად, რის შესახებაც ინფორმაციას განმარტებით შენიშვნებში ამუდავნებს სსბასს მოთხოვნების მიხედვით. საანგარიშო პერიოდში უსასყიდლოდ მომსახურებები მუნიციპალიტეტს არ მიუღია.

### **შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან შენიშვნა N15 თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამუდავნება**

მუნიციპალიტეტის მიერ გაცვლითი ოპერაციებისა და მოვლენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავლის აღრიცხვა დარიცხვის მეთოდით წარმოებს სსბასს 9 – “შემოსავალი გაცვლითი ოპერაციებიდან”, განსაზღვრული წესის და მოთხოვნების მიხედვით. ა(ა)იპ- აღრიცხავს გაცვლითი ოპერაციებისა და მოვლენების შედეგად წარმოშობილ შემდეგი სახის შემოსავლებს:

- ა) მომსახურების განწევა;
- ბ) საქონლის გაყიდვა;

გ) სხვა პირთა მიერ მუნიციპალიტეტის კუთვნილი აქტივების გამოყენებით პროცენტების და დივიდენდების მიღება.

გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავლის არაგაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლიდან გამიჯვნა მუნიციპალიტეტის მიერ ოპერაციის შინაარსის მიხედვით ხდება, რომლის იდენტიფიცირებისთვის დადგენილი მოთხოვნების შესრულების შემთხვევაში ივსება შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის პირველადი დოკუმენტი, რომელთა დამტკიცების წესები ითვალისწინებს ფორმის დასახელებაში მითითებას, ოპერაცია გაცვლითია თუ არაგაცვლითი.

შემოსავლად აღიარება ხდება სტანდარტის შესაბამისად, უპირობო მოთხოვნების წარმოქმნის შემთხვევაში. მუნიციპალიტეტის შემოსავალი, კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც ერთეულის მიერ თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის მიღებული ან მისაღები მომსახურების პოტენციალის, ასევე ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას. ასევე, მუნიციპალიტეტის კონტროლირებული ერთეულების მიერ, ადგილობრივი თვითმმართველობის სახელით ან მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ან მიღებული ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხას.

მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სტანდარტის კრიტერიუმების პრაქტიკაში გამოყენების მითითებებს და გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლის ბუღალტრული აღრიცხვის პრაქტიკულ გამოცდილებას და ბუღალტრულ აღრიცხვაზე მომუშავეთა უნარ-ჩვევებს. გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლის სახეების მიხედვით, შემოსავლების სპეციფიკის გათვალისწინებით, დადგენილია შეფასების პირობები - თუ როდის მიიჩნევა სტანდარტით განსაზღვრული კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულად და შეიძლება შემოსავლის აღიარება:

ა) მომსახურების განწევის შედეგად მიღებული შემოსავლების შეფასებისთვის პირობები ითვლება დაკმაყოფილებულად თუ:

ა.ა შემოსავლის ოდენობის განსაზღვრა შესაძლებელია საიმედოდ;

ა.ბ. მოსალოდნელია მოცემულ ოპერაციასთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის ან მომსახურების პოტენციალის შემოსვლა ერთეულში;

ა.გ. შესაძლებელია მომსახურების განწევის ხელშეკრულების შესრულების სტადიის საიმედოდ შეფასება საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ბ) საქონლის გაყიდვით მიღებული შემოსავლების შეფასებისთვის პირობები ითვლება დაკმაყოფილებულად თუ:

ბ.ა. ერთეული მყიდველს გადასცემს საქონლის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა მნიშვნელოვან რისკსა და სარგებელს;

ბ.ბ. შესაძლებელია შემოსავლის ოდენობის საიმედოდ განსაზღვრა;

ბ.გ. მოსალოდნელია, რომ მოცემული ოპერაციიდან ერთეული მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს ან მომსახურების პოტენციალს.

გ) სხვა პირთა მიერ ერთეულის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავლის შეფასებისთვის პირობები დაკმაყოფილებულია თუ:

გ.ა. ხელშეკრულების პირობების მიხედვით საიმედოდ არის შეფასებული მისაღები პროცენტების და მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით მისაღები დივიდენდების მოცულობა;

გ.ბ. მოსალოდნელია შემოსავლებიდან ეკონომიკური სარგებლის მიღება.

მომსახურების განწევის ოპერაცია მუნიციპალიტეტის მიერ ხორცილდება ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია ხელშეკრულება) ან/და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია კანონმდებლობა). მომსახურების განწევის შედეგად მიღებული შემოსავლებია აგრეთვე ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები. ადმინისტრაციული მოსაკრებლები შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, წარმოადგენს საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციის კატეგორიას, ხოლო სხვას თანახმად არის მომსახურებით მიღებული შემოსავლები. მომსახურება გაიწევა კანონმდებლობის შესაბამისად (ხელშეკრულებები არ ფორმდება ან:



ფორმდება ხელშეკრულებები მხოლოდ ადმინისტრირების მიზნებისთვის, შემოსავლის მიღებაზე უფლებების გამსაზღვრელი კი კანონმდებლობაა). თითოეული მხარის უფლებები განსაზღვრულია მოსაკრებლების შესახებ კანონმდებლობით. ადმინისტრაციული მოსაკრებლებისთვის აღრიცხვისთვის გამოიყენება დარიცხვის მეთოდი, გარდა გარკვეული მოსაკრებლებისა, რომელთა მოცულობისა და სპეციფიკის გათვალისწინებით სხვას პირველად გამოიყენების სახით, დროებით დაშვებულია გამონაკლისები მათი საკასო მეთოდით აღრიცხვაზე (მაგ. დასუფთავების მოსაკრებელი და სხვა მოსაკრებლები, რომელთა დარიცხვის მეთოდით აღრიცხვისთვის და შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის პირველადი დოკუმენტაციის და დოკუმენტბრუნვის წესების შესამუშავებლად ტარდება შესაბამისი ღონისძიებები.

ხელშეკრულების საფუძველზე განეული მომსახურებით მიღებული შემოსავლების საიმედოდ შეფასების პირობების დასაკმაყოფილებლად, მუნიციპალიტეტს სხვა მხარეებთან შეთანხმებული აქვს შემდეგი საკითხები:

- ა. თითოეული მხარის უფლებები, მომსახურების მიწოდებასა და მიღებასთან დაკავშირებით;
- ბ. გასაცვლელი ანაზღაურების პირობები;
- გ. ანგარიშსწორების წესი და ვადები.

თუ შეუძლებელია მომსახურების განევის ოპერაციის შედეგის საიმედოდ შეფასება, შემოსავალი არ აღიარდება.

სხვა პირთა მიერ ერთეულის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად წარმოშობილი შემოსავალია:

- ა. დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტები;

დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლების აღიარების დროა მხარეთა შეთანხმებით, ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული საანგარიშგებო თვის თარიღი, როცა მუნიციპალიტეტს წარმოეშობა უპირობო მოთხოვნის უფლება. დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტებით მიღებული შემოსავლების სახით კომერციული ბანკის მიერ ჩარიცხული სარგებლის და აღიარებული შემოსავლების მოცულობების შეუსაბამობის შემთხვევაში, მუნიციპალიტეტი კომერციულ ბანკთან აფორმებს ურთიერთშედარების აქტს და აქტის შედეგები საანგარიშგებო პერიოდში აღრიცხვაში აისახება სტანდარტების მოთხოვნების მიხედვით: ზუსტდება აღიარებული შემოსავალი ზრდის ან/და კლების მიმართულებით და შესაბამისი თანხით აისახება ბუღალტრულ ოპერაციებში: წარმოიშობა ან დებიტორული ან კრედიტორული დავალიანება და იმავდროულად გასწორდება საკასო ოპერაციებით ან გაითვალისწინება მომავალი თვის ანგარიშსწორების დროს, ხელშეკრულების პირობების თანახმად.

მუნიციპალიტეტის მიერ საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავლების დამახასიათებელი სპეციფიკაა, რომ საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკებისა და სარგებლის გადაცემა ემთხვევა მყიდველისათვის იურიდიული ან ქონებრივი უფლებების გადაცემას და ამ მომენტში ითვლება სააღრიცხვო პოლიტიკით დადგენილი პირობა შესრულებულად და დასტურდება პირველადი ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტით. მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი გაყიდვის წესები და პირობები აკმაყოფილებს **სსბასს 12 - სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები**, მატერიალური მარაგების განმარტებას და მუნიციპალიტეტის მიერ, გასაყიდი საქონლის ღირებულების შეფასების ექსპერტული დასკვნა, განიხილება მატერიალური მარაგების ღირებულების ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებად, რადგან გაყიდვისათვის სტანდარტით განსაზღვრული პირობა - **„შესაძლებელია მომსახურებაზე უკვე განეული და ხელშეკრულების მთლიანად შესრულებისთვის საჭირო დანახარჯების საიმედოდ შეფასება“** მუნიციპალიტეტის მიერ არ გაითვალისწინება, ვინაიდან დებულების და მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, მომსახურების განევა და შემოსავლების მობილიზაცია, წარმოადგენს საოპერაციო საქმიანობას, რომლის განხორციელება ფინანსდება საბიუჯეტო ასიგნებების ფარგლებში და შემოსავლების სახეების მიხედვით განეული დანახარჯების იდენტიფიცირება მისი საიმედო შეფასების მიზნით, არ არის შესაძლებელი. რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლები მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში აისახება შემოსულობების შესაბამის სახაზინო კოდებზე.

იჯარით მიღებული შემოსავლები, არის შემოსავლები მიღებული სხვა პირთა მიერ მუნიციპალიტეტის კუთვნილი აქტივების გამოყენების შედეგად ან/და მომსახურების რეალიზაციით; მუნიციპალიტეტის მიერ იჯარით მიღებული შემოსავლის სახეებია:

- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების საკუთრებაში არსებული მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან მიღებული შემოსავალი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული შენობებისა და ნაგებობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან, მიღებული შემოსავალი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული მანქანა-დანადგარების და მოწყობილობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან მიღებული შემოსავალი.

იჯარით მიღებული შემოსავლების, როგორც გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებულის, აღრიცხვის წესებში და პირობებში გათვალისწინებულია **სსბასს 13 -იჯარა.**, წესები, პირობები და მოთხოვნები - იჯარის კლასიფიკაციის მიზნებისთვის და ასევე შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნები - შემოსავლების სახეების კლასიფიკაციის მიზნებისთვის.

მუნიციპალიტეტის მიერ იჯარით გაცემული ქონება კლასიფიცირებულია საოპერაციო იჯარად. იჯარა კლასიფიცირებულია საოპერაციო იჯარად შინაარსის მიხედვით, მიუხედავად ქონების გადაცემის სხვადასხვა ფორმებისა. არანარმოებული აქტივის სხვა ერთეულზე სარგებლობაში გადაცემით მიღებული შემოსავალი - რენტა, არის იჯარით შემოსავალი. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, რენტა მიიღება მიწის, როგორც სსბასს 17 თანახმად, ძირითადი აქტივის იჯარით ან გაქირავებით; წარმოებული აქტივების იჯარით განსაზღვრული შემოსავლები აღიარდება როგორც საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები - შემოსავალი შენობებისა და ნაგებობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) და შემოსავალი მანქანა-დანადგარებისა და მოწყობილობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან. ეს შემოსავლები მიიღება არანარმოებული აქტივების გამოყენებაზე და წარმოებული აქტივებით მომსახურებაზე ხელშეკრულებების საფუძველზე. ხელშეკრულების პირობების გათვალისწინებით შემოსავალი უმეტესწილად დარიცხვის მეთოდით აღიარდება. (ან გარდამავალ პერიოდში სრული დარიცხვის მეთოდის გამოყენება მოხდება ეტაპობრივად, გაფორმებული ხელშეკრულებების ინვენტარიზაციის და პირობების შეფასების შედეგების შესაბამისად).

იჯარით მიღებული შემოსავლების აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილებამდე, ბიუჯეტის შემოსავლებში ჩარიცხული იჯარის გადასახდელები, თანხის ჩარიცხვის დამადასტურებელი სახაზინო ამონაწერების საფუძველზე, აღიარდება თინანსურ აქტივად და ამავდროულად ვალდებულებად, წინასწარ მიღებული შემოსავლის სახით. როცა მუნიციპალიტეტი შეასრულებს მიღებულ რესურსებთან მიმართებით ვალდებულებად აღიარებულ მიმდინარე მოვალეობას და დადასტურდება მეიჯარის მიმართ უპირობო მოთხოვნის წარმოშობა, ამცირებს აღიარებული ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და აღიარებს ამ შემცირების ტოლი თანხის შემოსავალს.

საანგარიშო პერიოდში არაფულადი ოპერაციებით (ბარტერული და სხ.) მუნიციპალიტეტის მიერ შემოსავლის მიღების შემთხვევების არ არსებობის გამო, ბარტერული და სხვა ფორმით შემოსავლების აღრიცხვის წესები და პირობები სააღრიცხვო პოლიტიკით არ არის განსაზღვრული.

გაცვლითი ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავლების აღრიცხვისთვის მუნიციპალიტეტის მიერ გამოიყენება ბუღალტრული პირველადი აღრიცხვის როგორც გარე, ასევე შიდა ფორმები.

სტანდარტის პირობების თანახმად, მუნიციპალიტეტის მიერ გაცვლითი ოპერაციით მიღებული ბიუჯეტის შემოსავლის სამართლიანი ღირებულების დადგენა არ ხდება, ვინაიდან ანაზღაურება ხდება ფულადი სახსრებით და შესაბამისად, შემოსავლის თანხაც მიღებული ან მისაღები ფულადი სახსრების ტოლია.

თუ თანხა უკვე ასახულია შემოსავალში, რომლის ამოღების ალბათობა ნულის ტოლია, მუნიციპალიტეტის მიერ აღიარდება როგორც ხარჯი იმ პერიოდში, როცა მოქმედი კანონმდებლობით დადგინდა შემოსავლის აღიარებით წარმოქმნილი აქტივის არარეალურობა (არარეალური დებიტორული დავალიანება). არარეალური

დებიტორული დავალიანების, როგორც სააღრიცხვო შეფასების ცვლილების შედეგის ასახვის წესები განსაზღვრულია სსბასს 19 - ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულებები, განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. შეცდომით აღიარებული შემოსავალი ანუღირდება უკუგატარებით, შეცდომის აღმოჩენის პერიოდში და მიეკუთვნება იმ საანგარიშო პერიოდს როცა შეცდომა იქნა აღმოჩენილი.

გაცვლითი ოპერაციით მიღებული შემოსავლების კლასიფიცირების კრიტერიუმად გამოყენებულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაცია. შემოსავლის სახეები და შემოსავლის აღრიცხვის სამუშაო ბუღალტრული ანგარიშთა გეგმა შესაბამისობაშია შემოსავლების საბიუჯეტო კლასიფიკაციასთან

## **დარიცხული ხარჯები, გრანტები და სუბსიდიები\_შენიშვნა N17 თან დაკავშირებით სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება**

მუნიციპალიტეტის მიერ ხარჯები დარიცხვის მეთოდით აღრიცხება. ხარჯები მოიცავს "ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით" განსაზღვრული ხარჯებს მონეტარული და არამონეტარული ოპერაციების შედეგად, ასევე მოიცავს ისეთ ხარჯებს, როგორებიცაა საეჭვო მოთხოვნების/ღირებულების შემცირების/გაუფასურების ხარჯები, არაფინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული ზარალი.

ხარჯების სააღრიცხვო პოლიტიკა განსაზღვრულია:

- სსბასს დადგენილი წესებით და პირობებით;
- საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნებით;
- საბიუჯეტო კოდექსით დადგენილი პირობებით;
- სახაზინო მომსახურების პრინციპებით და მოთხოვნებით;
- მუნიციპალიტეტის საქმიანობის მარეგულირებელი კანონმდებლობის მოთხოვნებით;
- სახელმწიფო ფინანსების სტატისტიკის სახელმძღვანელოს GFS 2014 მოთხოვნებით, გაცვლითი და არაგაცვლითი ოპერაციებით ხარჯების აღრიცხვაზე.

მუნიციპალიტეტი ხარჯს აღიარებს სსბასს განსაზღვრული პირობების შესაბამისად:

ა. მომსახურების მიღებისას:

- ა.ა. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნისთანავე, რის შედეგადაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის შემცირება;
- ა.ბ. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნისთანავე, რის შედეგადაც მოსალოდნელია მომსახურების პოტენციალის შემცირება, აქტივების გასვლის/მოხმარების შედეგად;

ბ. აქტივების გამოყენებით/გასვლით მომსახურების პოტენციალის შემცირებისას;

გ. როცა მცირდება წმინდა აქტივები/კაპიტალი აქტივების/ვალდებულებების ფლობით მიღებული ზარალის შედეგად.

გ.ა. უცხოურ ვალუტაში შეფასებული აქტივების/ვალდებულებების კურსთა შორის სხვაობით მიღებული ზარალით;

გ.ბ. უცხოურ ვალუტაში ნაშთის კურსთა შორის სხვაობის შედეგად მიღებული ზარალით;

გ.გ. აქტივების/ვალდებულებების გადაფასებით მიღებული ზარალით.

მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკა არ ითვალისწინებს ხარჯებისა და შემოსავლების ურთიერთგადაფარვას გარდა კანონმდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისებისა - საანგარიშო პერიოდში ადგილი არ ქონდა შემოსავლების და ხარჯების ისეთ ოპერაციებს და სხვა მოვლენებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა ასახავდა მათ შინაარსს.

ხარჯების კლასიფიკაციის და აღრიცხვა-ანგარიშგებისთვის, სსბასს 1 შესაბამისად ინფორმაციის შესაბამისობის და სამართლიანად წარდგენის კრიტერიუმების გათვალისწინებით, მუნიციპალიტეტი იყენებს

ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით ხარჯების დაჯგუფების მეთოდს. ხარჯების კლასიფიცირება, ბუღალტრული აღრიცხვის და ანგარიშგების მიზნებისთვის, პროგრამის ან დანიშნულების მიხედვით თუ რა მიზნითაც იქნა გაწეული ეს ხარჯები, არ ხდება. მუნიციპალიტეტის ხარჯი, ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონმდებლობის საფუძველზე, მოიცავს როგორც ეკონომიკური სარგებლის და მომსახურების პოტენციალის შემცირებას თავისი საქმიანობის მიზნებისთვის, ასევე თვითმმართველობის ბიუჯეტის ხარჯების დასაფინანსებლად, შემცირებას.

მომსახურების მიღების ოპერაცია ხორცილდება ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია ხელშეკრულება) ან/და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით (როცა მომსახურების საფუძველია კანონმდებლობა). ხელშეკრულების საფუძველზე მომსახურებით ხარჯი აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდებში, რომლებშიც ხდება მომსახურების მიღება. თუ შეუძლებელია მომსახურების მიღების ოპერაციის შედეგის საიმედოდ შეფასება, ხარჯი არ აღიარდება. ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით განსაზღვრული ხარჯები აღიარდება - მომსახურების მიღებისას, საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში მატერიალური მარაგების გამოყენებისას, აქტივების უსასყიდლოდ სხვაზე გადაცემისას, და აქტივების ღირებულების შემცირებისას (ძირითადი კაპიტალის მოხმარება), გაცვლითი და არაგაცვლითი ოპერაციების შედეგად. გაცვლითი ოპერაციებით ხარჯებია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შრომის ანაზღაურებისა და საქონლისა და მომსახურების ხარჯები; სხვა დანარჩენი მუხლები ძირითადად არაგაცვლით ოპერაციებს წარმოადგენს.

მუნიციპალიტეტის მიერ არაგაცვლითი ოპერაციით, კონტროლირებული ერთეულებისთვის უსასყიდლო მომსახურების მიწოდების ხარჯები არ აღიარდება ოპერაციის ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით - გრანტის ხარჯად, თანახმად ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციით და სსბასს 23-ით განსაზღვრული გამონაკლისებისა.

ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულებების (თუ მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა ხარჯვითი ოპერაციის შედეგი არ არის; საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრული შეზღუდვები საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ შემოსავლების გამოყენებასთან დაკავშირებით) დასაფარად და მესამე პირების სახელით ბიუჯეტის შემოსავლების ანგარიშზე მისაღები ეკონომიკური სარგებლის საერთო თანხის გადარიცხვა არ განიხილება ხარჯის ოპერაციად.

მუნიციპალიტეტი ითვალისწინებს სსბასს კრიტერიუმების პრაქტიკაში გამოყენების მითითებებს და გაცვლითი და არა გაცვლითი ოპერაციით ხარჯების ბუღალტრული აღრიცხვის პრაქტიკულ გამოცდილებას და ბუღალტრულ აღრიცხვაზე მომუშავეთა უნარ - ჩვევებს.

მუნიციპალიტეტის მიერ ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით, ხარჯების დარიცხვის მეთოდით აღრიცხვის შიდა წესები და პირობები უზრუნველყოფილია ხარჯის თითოეული სამეურნეო ოპერაციის მოხდენის დამადასტურებელი პირველადი ბუღალტრული აღრიცხვის გარე და შიდა დოკუმენტებით დადასტურებით. შენიშვნაში წარმოდგენილია საანგარიშო პერიოდში დარიცხული ხარჯების მოცულობაზე ინფორმაცია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით და ასევე წინა საანგარიშო პერიოდის შესადარი ინფორმაცია.

საბიუჯეტო კლასიფიკაციით მუხლით განსაზღვრული **შრომის ანაზღაურება** - არის მომსახურების ხარჯი გაცვლითი ოპერაციის შედეგად. მომსახურების მიღება ხდება მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით. ხარჯი აღიარდება მავალდებულებელი მოვლენის დადგომისას. მავალდებულებელი მოვლენა არის კანონმდებლობით განსაზღვრული იურიდიული ვალდებულება. მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა დასტურდება დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისათვის საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შესრულებული სამუშაოს ღირებულების ასანაზღაურებლად ფულადი ფორმით, კომპენსაციების გაცემის ვალდებულების წარმოქმნით. ხარჯის აღიარება ხდება ვალდებულების ვადის დადგომის დროს. სასაქონლო ფორმით კომპენსაციების გაცემის შემთხვევებს ადგილი არ აქვს და აღრიცხვის წესები არ არის განსაზღვრული.



**საქონელი და მომსახურება** საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, ამ ხარჯების ჯგუფი მოიცავს საქონლისა და მომსახურების შესყიდვას, რომელიც გამოიყენება საბაზრო და არასაბაზრო ფასად საქონლისა და მომსახურების გასაწევად (მათ შორის, საბიუჯეტო ორგანიზაციებისთვის უსასყიდლოდ მიწოდების მიზნით). ხარჯები იყოფა ქვეჯგუფებად:

ა. მომსახურების მიღება;

ბ. საქონლის გამოყენება, გარდა იმ საქონლისა, რომელიც ნაწილდება უცვლელი სახით ბენეფიციარებზე. საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული კომუნალური ხარჯების და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული უწყვეტი მომსახურების ხარჯის აღიარების დროს მუნიციპალიტეტი იყენებს დარიცხვის მეთოდთან გადახრაზე ინსტრუქციით განსაზღვრულ გამონაკლისებს. მუნიციპალიტეტის მიერ უსასყიდლოდ მიღებული მომსახურება აღიარდება არავალდებულო ოპერაციის შედეგად შემოსავლის სახით იმ შემთხვევაში, თუ ღირებულების საიმედოდ შეფასება არ საჭიროებს ფასიანი ექსპერტული შეფასების მომსახურების შესყიდვას, ხარჯ-სარგებლიანობის პრინციპის შესაბამისად.

ხარჯების ამ ჯგუფში არ აღირიცხება ცვეთის/ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯები.

**სუბსიდიები და გრანტები** - საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, წარმოადგენენ არავალდებულო ოპერაციით ხარჯებს. ხარჯის განვების პირობები შესაძლებელია გამომდინარეობდეს კანონმდებლობის ნორმებიდან, ან სახელმწიკრულებო პირობებიდან. სსბასს 23 თანახმად, ორივე შემთხვევაში საფუძვლები განიხილება იურიდიულად ქმედით შეთანხმებად, მიუხედავად იმისა შეთანხმება წერილობითია თუ არა. ორივე შემთხვევაში მავალდებულებელი მოვლენა წარმოადგენს იურიდიულ ვალდებულებას. თუ „შეთანხმება პირობით“ არის და პირობის დარღვევის შემთხვევაში მიმღებს წარმოეშობა ეკონომიკური სარგებლის მუნიციპალიტეტისთვის დაბრუნების ვალდებულება, მუნიციპალიტეტი ვალდებულების შესრულების მიზნით საკასო ოპერაციებს (გადახდა) ახორციელებს ავანსად (წინასწარი), და აღიარებს მოთხოვნებს (ფინანსურ აქტივს) დებიტორული დავალიანების სახით. სუბსიდიის/გრანტის ხარჯის აღიარება ხდება პირობის შესრულების თაობაზე მიმღების მიერ მუნიციპალიტეტისთვის ანგარიშის დადგენილი ფორმით ავანსად მიღებული სუბსიდიის/გრანტის თანხების გამოყენების შესახებ, წარმოდგენის შემთხვევაში. თუ დასტურდება შეთანხმების პირობის შესრულება და თანხის მიზნობრივი გამოყენება. ხარჯი მიეკუთვნება ანგარიშის შედგენის საანგარიშგებო პერიოდს. ანგარიშის წარმოდგენის ვადები განისაზღვრება შეთანხმებით, რაც წარმოადგენს სახელმწიფო ხაზინაში დამონების ვადის დადგენის საფუძველს. ვადის დარღვევის შემთხვევაში გასატარებელი ღონისძიებების თაობაზე თანხის მიმღებს ეცნობება წერილობით (თუ შეთანხმება წერილობითი სახით არ არის) ან შეთანხმების დოკუმენტით განისაზღვრება. დამონების ვადის გაგრძელებაზე, ხაზინას მუნიციპალიტეტი მიმართავს თანხის მიმღების მიერ ვადაგადაცილების მიზეზებზე წერილობითი ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში. ხაზინის ელექტრონულ სისტემაში ხარჯის აღიარების შემდეგ დამონების საფუძველად განთავსდება ანგარიშის ფორმის ელექტრონული ვერსია. იმ შემთხვევაში, როცა სუბსიდიის/გრანტის გაცემის საფუძველია სსბასს 23 თანახმად „შეთანხმება შეზღუდვით“, ხარჯი აღიარდება მავალდებულებელი მოვლენის დადგომისთანავე და ვალდებულების შესრულების მიზნით ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან საკასო ოპერაციები (გადახდები) განხორციელდება სტანდარტულად. იმ შემთხვევაში, თუ გრანტის გაცემის მავალდებულებელი მოვლენის დადგომის საფუძველია კონსტრუქციული მოვალეობა, სამეურნეო ოპერაცია აღირიცხება სსბასს 19 შესაბამისად განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკით.

სუბსიდიების კატეგორია აერთიანებს სახელმწიფო საწარმოებზე, კერძო საწარმოებზე და სხვა სექტორებზე მიმდინარე მიზნებისათვის უსასყიდლოდ, დაუბრუნებლად გაცემულ ტრანსფერებს.

გრანტების კატეგორია მოიცავს უცხო ქვეყნების მთავრობებზე, საერთაშორისო ორგანიზაციებზე და სახელმწიფო ერთეულებზე გაცემულ გრანტებს როგორც მიმდინარე, ისე, კაპიტალური სახით, ფულადი და სასაქონლო ფორმით. ამასთან, კონსოლიდაციის მიზნებისათვის კონტროლირებულ ერთეულებზე გაცემული გრანტები არის ელიმინირებული.

სასაქონლო ფორმით სუბსიდიის და გრანტის ხარჯის აღრიცხვა ისეთივე წესით ხდება, როგორც ფულადი ფორმით.

**ცვეთის ხარჯი** აერთიანებს ცვეთადი აქტივების (ძირითადი აქტივების და საოპერაციო იჯარით აღებული აქტივების არსებითი გაუმჯობესების) ცვეთადი ღირებულების სისტემატური ჩამოწერის ხარჯებს აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. ამორტიზაციის ხარჯი მოიცავს არამატერიალური აქტივების ამორტიზირებადი ღირებულების სისტემატური ჩამოწერის ხარჯების აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. **გაუფასურების ხარჯების** კატეგორია აერთიანებს ძირითადი აქტივების, არამატერიალური აქტივების ფარგლებში მიღებული აქტივების და სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯებს.

**სოციალური დახმარება** - ფულადი ფორმით სოციალური დახმარება, რაც ნიშნავს საზოგადოების ცალკეული პირებისა და ჯგუფების კონკრეტული საჭიროების დასაკმაყოფილებლად ფინანსურ დახმარებას, რათა მათ მიერ ხელმისაწვდომი იყოს სხვადასხვა მომსახურების შესყიდვა, აღიარდება ხარჯად, როცა მიიღება გადაწყვეტილება დახმარების გაცემაზე. ხარჯის საიმედოდ შეფასების კრიტერიუმში დაკმაყოფილებულია, ხოლო სსბასს მიხედვით ვალდებულების აღიარების საფუძველია მავალდებულებელი მოვლენის დადგომა - დადასტურდა, რომ პირი ან ჯგუფი აკმაყოფილებს დახმარების მიღების კანონმდებლობით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს. სასაქონლო ფორმით სოციალური დახმარება, როცა ხდება საზოგადოების უზრუნველყოფა ჯანდაცვის, განათლების, განსახლების, სატრანსპორტო და სხვა სოციალური მომსახურებით და ამ მომსახურებათა მომხმარებლებს არ მოეთხოვებათ აღნიშნული მომსახურების ღირებულების ეკვივალენტური თანხის გადახდა, ხარჯი აღიარდება იმავე წესებით და პირობებით, როგორც ფულადი ფორმით სოციალური დახმარების შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობით არ არის განსაზღვრული მავალდებულებელი მოვლენის დადგომის დადასტურება მომსახურების მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე. მავალდებულებელი მოვლენის წარმოქმნა თუ განსაზღვრულია მომსახურების მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტის საფუძველზე, ხარჯი და ვალდებულება აღიარდება დოკუმენტის წარდგენის შემთხვევაში და მიეკუთვნება იმ საანგარიშებო პერიოდს, როცა პირმა მიიღო მომსახურება. როცა ხდება საზოგადოების უზრუნველყოფა აქტივებით (მატერიალური მარაგები, ძირითადი აქტივები და სხვ.) ხარჯი აღიარდება იმავე წესებით, როგორც ფულადი ფორმით სოციალური დახმარების შემთხვევაში. არ ხდება მარაგების აღიარება და ხარჯის აღიარება ხდება სამართლებრივი აქტის საფუძველზე.

მუნიციპალიტეტის მიერ გადაწყვეტილების საფუძველზე, სანაცვლოდ შესაბამისი საფასურის გარეშე გაცემული საგრანტო წერილები სოციალური დახმარების მიღებაზე, აღიარდება საცნობარო ანგარიშზე, როგორც გრანტიები სოციალურ დახმარებებზე და არ განისაზღვრება როგორც პირობითი ვალდებულება სსბასს 19 თანახმად. მუნიციპალიტეტი სოციალურ დახმარებებზე ანარიცხებს არ ქმნის.

კანონმდებლობით განსაზღვრული შემთხვევების გარდა, მუნიციპალიტეტის მიერ საოჯახო მეურნეობებისთვის სოციალური დახმარების ფორმით გაწეული დახმარება, შინაარსის ფორმაზე უპირატესობის პრინციპით, საბიუჯეტო კლასიფიკაციის თანახმად, აღიარდება როგორც ტრანსფერების ხარჯი, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული.

**სხვა ხარჯების** სხვადასხვა კატეგორიები, საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, წარმოადგენენ გაცვლით და არა გაცვლით ოპერაციებს. გაცვლითი ოპერაციების შემთხვევაში აღრიცხვის წესები განსაზღვრულია „საქონლის და მომსახურების“ სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად, ხოლო არაგაცვლითი ოპერაციების შემთხვევაში - „სოციალური მომსახურება /სუბსიდია /გრანტი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. სასამართლო გადაწყვეტილების იძულებით აღსრულების შემთხვევაში, ორგანიზაცია დაკისრებული ვალდებულების შესაბამის ხარჯს აღიარებს ხარჯის იმ კატეგორიაში, რომელიც ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით შეესაბამება ეკონომიკურ შინაარსს, მიუხედავად იმისა, რომ ვალდებულების შესრულების მიზნით იძულების წესით საინკასო

დავლებით ჩამოჭრილი თანხები, სახაზინო სამსახურის მიერ აისახება სხვა ხარჯების კატეგორიაში, ხოლო სასამართლოს სააღსრულებო ხარჯები აღიარდება სხვა ხარჯების სახით. ხარჯის აღიარების საფუძველია საბოლოო სასამართლო გადაწყვეტილება, რაც ადასტურებს მავალდებულებელი მოვლენის დადგომას, რაც იწვევს კრედიტორული დავალიანების წარმოქმნას. სასამართლო გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით ანარიცხების და პირობითი ვალდებულების აღრიცხვის წესები განსაზღვრულია სსბასს 19 შესაბამისად ჩამოყალიბებული სააღრიცხვო პოლიტიკით.

აღნიშნული კატეგორია აერთიანებს ქონებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, გარდა პროცენტისა, რენტის ხარჯებს. გარე ტრანსფერებით ხარჯების კატეგორია მოიცავს მიმდინარე, და კაპიტალურ ტრანსფერებს ფიზიკურ პირებზე კერძო არამომგებიან ორგანიზაციებზე, არასამთავრობო ფონდებზე და სხვა. როგორც ფულადი, ასევე, სასაქონლო სახით.

არათინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებული დეფიციტი მოიცავს არათინანსური აქტივების გაყიდვებიდან მიღებულ შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის სხვაობით მიღებულ ზარალს.

ფინანსური ხარჯები მოიცავს პროცენტის სახით გადახდილ თანხებს სესხებისათვის.

შიდა ტრანსფერებით ხარჯები მოიცავს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში მუნიციპალიტეტის მიერ კონტროლირებული ერთეულების დაფინანსების მიზნით განეულ ხარჯებს, რომელიც ელიმინირდება კონსოლიდირებული პრინციპების გათვალისწინებით. აქ აისახება ასევე შიდა ტრანსფერებით ისეთი ხარჯები, რაც უკავშირდება მიღებულ შემოსავლებთან დაკავშირებით ბიუჯეტის მიმართ ვალდებულების წარმოქმნას.

**შენიშვნა N19 ფულადი სახსრები გადასახადებიდან** - ასახულია ბიუჯეტის საკასო შესრულების მაჩვენებლები გადასახადების მიღებაზე სახეების მიხედვით.

**საოპერაციო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების მოძრაობის შეჯერება (შედარება) ნამეტთან/(დეფიციტთან) - შენიშვნა N20 თან დაკავშირებით ინფორმაცია**

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება მომზადებულია სსბასს 2 თანახმად, პირდაპირი მეთოდით. პირდაპირი მეთოდი გულისხმობს ანგარიშგების თარიღისათვის ფულადი სახსრების წყაროების და გამოყენების შესახებ, ასევე, ფულადი სახსრების ნაშთების შესახებ სააღრიცხვო მონაცემებზე ინფორმაციის წარმოდგენას საანგარიშგებო პერიოდში საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ფულადი სახსრების ნაკადების სახით. შესადარი ინფორმაციის წარმოუდგენლობაზე ინფორმაცია გამჟღავნებულია შენიშვნა #1 \_ში. განმარტებითი შენიშვნა #20 წარმოდგენილია ერთიანად ორივე წყაროს მიხედვით და საოპერაციო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების მოძრაობის შეჯერების (შედარება) ნამეტთან/(დეფიციტთან) მიზნებისთვის გამოყენებულია არაპირდაპირი მეთოდი. საოპერაციო საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების ცვლილების მაჩვენებელი შეჯერებულია ნამეტთან/დეფიციტთან და იკვეთება არაარსებითი განსხვავებები. შეჯერების მაჩვენებელზე გავლენას ახდენს ბიუჯეტის საკასო ხარჯების მობრუნების შედეგად ანგარიშგების თარიღისთვის ხაზინის ერთიან ანგარიშის მობრუნების სახაზინო კოდზე გაურკვეველი თანხის სახით რიცხული ფულადი სახსრების ნაშთი, ასევე ბიუჯეტის შემოსავლებში მიმართული წინა წლის გამოყენებული საბიუჯეტო სახსრების მობრუნების შედეგად ჩარიცხული თანხები, რომელიც ასახულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად შემოსავლად, ხოლო შინაარსობრივად წარმოადგენს ფინანსური აქტივების (დებიტორული დავალიანებების ) შემცირების შედეგად მიღებულ შემოსულობას. განსხვავებები მე-20 შენიშვნის მიხედვით არსებით გავლენას არ ახდენს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების მიერ სახსრების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილებების მიღებაზე.

## **ფაქტობრივი თანხებისა და საოპერაციო, საინვესტიციო და ფინანსური საქმიანობებიდან წმინდა ფულადი სახსრების შექერება (შედარება) შენიშვნა 21-თან დაკავშირებით ინფორმაცია**

ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების ანგარიშგება მუნიციპალიტეტის ფინანსური ანგარიშგების ანგარიშვალდებულების და გამჭვირვალეობის გაზრდის მიზნით მზადდება და მოიცავს ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგებას, რომელშიც ბიუჯეტის „გეგმური“ და „ფაქტობრივი“ მონაცემები წარმოდგენილია საკასო მეთოდის შესაბამისად.

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება წარმოდგენილია მრავალსვეტიანი ფორმატის სახით, სადაც შემოსულობების და გადასახდელების თითოეული კატეგორიისათვის ცალ-ცალკეა მითითებული დამტკიცებული წლიური ბიუჯეტი, დაზუსტებული გეგმური მაჩვენებლები, ამ მაჩვენებლების ფაქტობრივი შესრულება და ფაქტობრივი შესრულების პროცენტული მაჩვენებელი.

ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება მზადდება მხოლოდ საბიუჯეტო ასიგნებებთან დაკავშირებით. ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგების მიზნებისათვის, დამტკიცებული ბიუჯეტი ასახავს საბიუჯეტო წლის მანძილზე მოსალოდნელ საბიუჯეტო შემოსულობებს და გადასახდელებს, რომლებიც დამტკიცებულია მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ. საბოლოო (დაზუსტებული) ბიუჯეტი მოიცავს საბიუჯეტო პერიოდში პროგრამების დასაფინანსებლად თავდაპირველად გამოყოფილი თანხების ყველა ნებადართულ ცვლილებას ან შესწორებას. ფინანსური ანგარიშგების ფულადი სახსრების ნაკადების მაჩვენებელი შექერებულია ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლებთან საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მოთხოვნების და სხვას პირობების შესაბამისად და განსხვავებები არ იკვეთება.

### **მუნიციპალიტეტის მიერ საანგარიშგებო პერიოდში გამოუყენებელ სხვას თაობაზე ინფორმაცია**

მუნიციპალიტეტის შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკა მოიცავს საჯარო სექტორის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე (IPSAS) მუნიციპალიტეტის მიერ ბუღალტრული აღრიცხვის წესებს და პირობებს. შიდა პოლიტიკით არ არის განსაზღვრული საინვესტიციო ქონების და შეღავათიანი მომსახურების აქტივების აღრიცხვის წესები და პირობები. საინვესტიციო ქონების აღრიცხვა და ანგარიშგებაში ასახვა ხორციელდება **სხვას 16-ის - „საინვესტიციო ქონება“** - შესაბამისად. საინვესტიციო ქონებად მოიაზრება ისეთი უძრავი ქონება (მიწა ან შენობები, ან შენობის ნაწილი, ან ორივე ერთად), რომელიც გამიზნულია შემოსავლების მისაღებად იჯარით გაცემის გზით ან კაპიტალის ღირებულების გაზრდის მისაღებად. საინვესტიციო ქონების აღიარება აქტივად ხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ა. მოსალოდნელია, რომ ერთეული მიიღებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს ან საინვესტიციო ქონებასთან დაკავშირებულ სასარგებლო მომსახურების პოტენციალს; და
- ბ. შესაძლებელია საინვესტიციო ქონების თვითღირებულების ან სამართლიანი ღირებულების საიმედოდ შეფასება.

საინვესტიციო ქონება თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით - მაშინ, როცა აღნიშნული აქტივი შეძენილია გაცვლითი ოპერაციის გზით ან წარმოადგენს ერთეულის მიერ შექმნილ აქტივს, ან სამართლიანი (რეალური) ღირებულებით, თუ საინვესტიციო ქონების შეძენა ხდება არაგაცვლითი ოპერაციის გზით.

ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, საინვესტიციო ქონების შემდგომი შეფასება თუ ხდება თვითღირებულების მოდელის გამოყენებით - თავდაპირველი ღირებულება ყოველწლიურად მცირდება ცვეთის და გაუფასურების ზარალის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) თანხებით. საინვესტიციო ქონებას ცვეთა ერიცხება სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდის შესაბამისად, აქტივის ნარჩენი (სალიკვიდაცო) ღირებულებით შემცირებული თვითღირებულების ან ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული სხვა თანხის აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადაზე განაწილების გზით.

შეღავათიანი მომსახურების აქტივების აღრიცხვა და ანგარიშგებაში ასახვას განსაზღვრავს **სხვას 32 -**



**„შელავათიანი მომსახურების შეთახმებები: უფლების გადამცემი“.** შელავათიანი მომსახურების ხელშეკრულებების აქტივების აღიარება ხდება მთავრობის აქტივების სახით. იმის გათვალისწინებით, რომ ამ აქტივების შენება ეტაპობრივად მიმდინარეობს, მთავრობა მათ აღიარებს დაუმთავრებელი მშენებლობის სახით, თვითღირებულებით. ამავე დროს ხდება იგივე ღირებულების ფინანსური ვალდებულების აღიარებაც. როცა აქტივების მშენებლობა სრულდება, მათი მთლიანი თვითღირებულება და შესაბამისი ფინანსური ვალდებულება ასახავს იმ სამომავლო ანაზღაურების ღირებულებას, რომელიც აქტივების სანაცვლოდ კერძო სექტორიდან წარმოდგენილ პარტნიორს უნდა გადაეცეს.

შელავათიანი მომსახურების ვალდებულებების აღიარება შელავათიანი მომსახურების აქტივების აღიარების დროს ხდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს აქტივი მთავრობის უკვე არსებული აქტივია. შელავათიანი მომსახურების ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად იმავე თანხით ხდება, რითაც შელავათიანი მომსახურების აქტივის. შელავათიანი მომსახურების აქტივს ცვეთა/ამორტიზაცია ერიცხება სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდის შესაბამისად. სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრისათვის გამოიყენება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 2 დეკემბრის N289 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქცია „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ცვეთის/ამორტიზაციის ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“.

სსბასს 16 მოთხოვნებს აკმაყოფილებს თუ არა მუნიციპალიტეტის მიერ გრძელვადიანი საიჯარო ხელშეკრულებებით გაცემული ძირითადი აქტივები და ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონმდებლობის მოთხოვნები, მუნიციპალიტეტის ქონების მართვის თაობაზე, შეესაბამება თუ არა სსბასს განსაზღვრულ კრიტერიუმებს, ანგარიშგების თარიღისთვის არ არის შეფასებული და გარდამავალი პერიოდის დასრულებამდე იგეგმება შეფასება და შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის განსაზღვრა. ასევე განისაზღვრება სსბასს 32 გამოყენების აუცილებლობა, მუნიციპალიტეტის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით.